

დმტვიცებულა სკოლს დრექტორის 2022 წლს
7 სექტემბრის N1/21 ბრძანებით

სასკოლო სასწავლო გეგმა

2022-2023 სასწავლოწილ

შპს ამერიკულ უმაღლესი საერთაშორისოსკოლ-
კოლეჯ პროგრესი

შინაარსი

1. სკოლის მისია და ამოცანები.....	4
ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულების მისია და ამოცანები საფეხურების მიხედვით	5
1.1 დაწყებითი საფეხურის მისია	5
1.2 საბაზო საფეხურის მისია.....	5
1.3 საშუალო საფეხურის მისია.....	5
2. სკოლაში სამუშაო პირობები და სასწავლო განრიგი	6
2.2. სწავლების ენა -	6
2.3. გაკვეთილების დაწყება-დასრულების ცხრილი	6
3. 2022–2023 სასწავლო წლის კალენდარი	6
4. სასკოლო საათობრივი ბადე.....	8
განაცხადები	11
5. 2022–2023 სასწავლო წლისათვის სკოლის მიერ შერჩეული სახელმძღვანელოების ნუსხა	12
Advanced Placement United States History, 2020 Edition 2020th Edition	22
5 Steps to a 5: AP Macroeconomics 2022 (5 Steps to a 5 Ap Microeconomics and Macroeconomics) 1st Edition	22
Calculus: Graphical, Numerical, Algebraic 4th Edition.....	22
Preparing for the Ap German Language Exam, a Thematic Approach, Student Edition (Student Workbook, First Edition).....	22
Princeton Review AP U.S. Government & Politics Premium Prep, 2022: 6 Practice Tests + Complete Content Review + Strategies & Techniques (2022) (College Test Preparation).....	23
AP Human Geography Premium, 2022-2023: 6 Practice Tests + Comprehensive Review + Online Practice (Barron's Test Prep) Tenth Edition	23
Principles of Microeconomics, 7th Edition 7th Edition	23
6. ინკლუზიური განათლება.....	24
6.1. ზოგადი მიმოხილვა.....	24
6.2. სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლე.....	24
6.3. ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა	25
ზოგადი ინფორმაცია.....	26
ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის ჯგუფის შეხვედრების კალენდარი	27
მონაცემები სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლისთვის მიმდინარე სასწავლო პროცესის თაობაზე.....	27
მოსწავლის ძლიერი მხარეებისა და საჭიროებების აღწერა	29
ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა (საგანი).....	30
მოსწავლის ცოდნის აქტუალური დონის აღწერა.....	30
გრძელვადიანი მიზნები.....	31
კომპლექსური დავალება, მოკლევადიანი მიზნები, აქტივობები.....	31
6.4. სსსმ მოსწავლის აკადემიური მიღწევის შეფასება, დასწრება და გაცდენები.....	32
6.5. მოსწავლეთა შინ სწავლება.....	32
6.6. უსაფრთხო და მოსწავლეზე ორიენტირებული გარემო.....	33

6.7.	მოსწავლის სწავლასთან დაკავშირებული სირთულეების მართვა	33
6.8.	მოსწავლის სირთულის ანალიზი	37
7.	შეფასება და გაცდენები. შეფასების ტიპები, კომპონენტები, კრიტერიუმები, სქემები	38
7.1.	განმსაზღვრელი და განმავითარებელი შეფასება კლასში	38
7.2.	განმსაზღვრელი და განმავითარებელი შეფასებების აღწერილობა	38
7.3.	აკადემიური მიღწევის დონეები და შეფასების სისტემა	39
7.4.	შეფასება დაწყებით, საბაზო და საშუალო საფეხურებზე	40
7.5.	მოსწავლის შეფასების კომპონენტები	40
7.6.	განმსაზღვრელი შეფასების ქულათა სახეობები	41
7.7.	ქულების გამოანგარიშების წესი	41
7.8.	კლასისა და საფეხურის დაძლევა	42
7.9.	გამოცდის ტიპები	43
7.10.	მოსწავლის აკადემიური მიღწევის აღიარება	44
7.11.	შეფასების სქემები	45
	უარყოფითი შეფასებები	47
7.12.	უცხოეთში სწავლის პერიოდში მიღებული განათლების აღიარების თავისებურებანი	50
8.	საგნობრივი კათედრების მუშაობის პრინციპები	52
8.1.	საგნობრივი კათედრების ნუსხა	53
8.2.	კათედრების ფუნქციები	53
8.3.	კათედრის თავმჯდომარის ფუნქციებია:	54
8.4.	შემაჯამებელი სამუშაოების რაოდენობა კათედრების მიხედვით:	55
9.	სადამრიგებლო პროგრამა	57
9.1.	კლასების ოდენობა -	57
9.2.	პროგრამის დახასიათება	57
9.3.	მიზანი	57
9.4.	ამოცანა	57
9.5.	დამრიგებლის მუშაობის პრინციპები	59
9.6.	მოსწავლეთა სასკოლო ექსკურსიები	60
9.6.1.	სასწავლო ექსკურსიები და მათი როლი	60
9.6.2.	სასწავლო ექსკურსიის მნიშვნელობა	61
9.6.3.	საექსკურსიო სასწავლო გეგმის სტრუქტურა	62
9.6.4.	ექსკურსიის ორგანიზატორისა და ხელმძღვანელის მოვალეობები	64
9.6.5.	ტრანსპორტირების წესი	65
9.7.	სადამრიგებლო საათის პროგრამის განხორციელება	65
9.8.	სადამრიგებლო საათის სპეციფიკა დაწყებით კლასებში	66
9.9.	მისაღწევი შედეგები	66
10.	შიდასასკოლო მონიტორინგის პრინციპები	66

11. გარდამავალი დებულებანი: 69

2022-2023

1. სკოლის მისია და ამოცანები

სკოლის მისია

ამერიკული უმაღლესი საერთაშორისო სკოლა-კოლეჯი „პროგრესის“ მისიაა საერთაშორისო გამოცდილებაზე დაყრდნობით, მოზარდს ჩამოუყალიბოს ისეთი კომპეტენციები, რომელიც ხელს შეუწყობს წიგნიერი, ინფორმირებული და პასუხისმგებლობის გრძნობის მქონე პიროვნების ჩამოყალიბებას, რის შედეგადაც შეძლებს მუდმივად ცვალებად და განვითარებად სამყაროში ადაპტირებას.

სკოლის მიზნები

ამერიკული უმაღლესი საერთაშორისო სკოლა-კოლეჯი „პროგრესის“ მიზანია აღზარდოს პროგრესულად მოაზროვნე ლიდერთა თაობა, რომელიც ისწრაფვის უწყვეტი განათლებისკენ, პროგრესისა და უკეთესი მომავლისკენ ჩვენს სწრაფად ცვალებად მსოფლიოში.

ზოგადი მიმოხილვა

შპს ამერიკული უმაღლესი საერთაშორისო სკოლა-კოლეჯი პროგრესი (შემდგომში „სკოლა“) ახორციელებს ზოგადსაგანმანათლებლო საქმიანობას დაწყებით, საბაზო და საშუალო საფეხურებზე. 2019 წლის 18 ივლისს ჩრდილოეთ ცენტრალური ასოციაციის კომისიამ NCA CASI), ჩრდილოდასავლური აკრედიტაციის კომისიამ (NWAC) და სკოლებისა და კოლეჯების კომისიის ასოციაციამ (SACS CASI) (ამჟამად, წოდებული როგორც **Cognia Accreditation**), სკოლას მიანიჭა ამერიკული უმაღლესი სკოლის აკრედიტაცია.

ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულების მისია და ამოცანები საფეხურების მიხედვით

1.1 დაწესებითი საფეხურის მისია

დაწესებითი საფეხურის მისიაა:

1. საგანთა თანამიმდევრული სწავლა-სწავლების გზით მოსწავლის გონებრივი, ფიზიკური, ემოციური და სოციალური განვითარების ხელშეწყობა;
2. საბაზისო უნარების - წიგნიერებისა და რაოდენობრივი წიგნიერების განვითარების ხელშეწყობა;
3. სასკოლო გარემოსა და სწავლის მიმართ დადებითი დამოკიდებულების ჩამოყალიბება, ცნობისმოყვარეობის ცოდნისმოყვარეობაში გადაზრდა და მოსწავლის მომზადება საბაზო საფეხურისთვის.

დაწესებითი საფეხურის ძირითადი ამოცანები

1. შეუქმნას მოსწავლეს პირობები საკუთარი შესაძლებლობების გამოსავლენად და სწავლისათვის საჭირო უნარ-ჩვევების გამოსამუშავებლად;
2. ჩამოუყალიბოს მოსწავლეს სწავლისადმი პოზიტიური დამოკიდებულება და სამყაროს შემეცნების მიმართ ინტერესი;
3. შეუქმნას მოსწავლეს პირობები და ჩამოუყალიბოს საფუძვლები შემდგომ, საბაზო საფეხურზე სწავლის წარმატებით გასაგრძელებლად; იმ ცოდნის დასაუფლებლად, უნარ-ჩვევების გასავითარებლად და დამოკიდებულებების ჩამოსაყალიბებლად, რომლებიც მას მომავალში დასჭირდება.

1.2 საბაზო საფეხურის მისია

საბაზო საფეხურის მისიაა საგანთა სწავლა-სწავლების საფუძველზე მყარი, დინამიკური და ფუნქციური ცოდნის კონსტრუირება, მოსწავლის ინტერესებისა და მიდრეკილებების გამოვლენა, მოსწავლის დამოუკიდებელი სწავლის უნარისა და შრომისუნარიანობის განვითარება, აქტიური მოქალაქის ფორმირების ხელშეწყობა და საფუძველების შექმნა განათლების მომდევნო საფეხურზე სწავლის გაგრძელებისთვის ან შრომითი საქმიანობისთვის.

საბაზო საფეხურის ძირითადი ამოცანები

1. დაეხმაროს მოსწავლეს ზოგადი განათლების ეროვნული მიზნების მიღწევაში;
2. შეუქმნას მოსწავლეს პირობები იმ უნარ-ჩვევების გასავითარებლად, რომლებიც განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მთელი ცხოვრების განმავლობაში;
3. შეუქმნას მოსწავლეს წინაპირობა სწავლის გასაგრძელებლად, ან შრომით ბაზარზე სწორი არჩევანის გასაკეთებლად.

1.3 საშუალო საფეხურის მისია

1. საგანთა გაღრმავებული სწავლების გზით სისტემური ცოდნის კონსტრუირება;
2. მოაზროვნე, მამდიებელი, ახლის შემოქმედი, წიგნიერი, ინფორმირებული და პასუხისმგებლობის გრძნობის მქონე მოქალაქის ჩამოყალიბება, რომელსაც შეუძლია გადაწყვეტილებების დამოუკიდებლად მიღება, საკუთარი მიღწევების გამოყენება ახალი მატერიალური, ინტელექტუალური თუ სულიერი ღირებულებების შესაქმნელად.

საშუალო საფეხურის ძირითადი ამოცანები

1. შეუქმნას მოსწავლეს პირობები თანამედროვე მოთხოვნების შესაბამისი განათლების მისაღებად;

2. დაეხმაროს მოსწავლეს მომავალი არჩევანის გასაკეთებლად (სწავლის გასაგრძელებლად და/ან შრომით საქმიანობაში ჩასაბმელად);
3. მისცეს მოსწავლეს ხარისხიანი სრული ზოგადი განათლება.

2. სკოლაში სამუშაო პირობები და სასწავლო განრიგი

2.1. სასწავლო წელი ითვალისწინებს ორ სემესტრს. სასწავლო წელს 2 სემესტრად ჰყოფს ზამთრის არდადეგები. სკოლა მუშაობას იწყებს დილის 8.30 საათზე. სასწავლო პროცესი იწყება 9.00 საათზე. ტექნიკური პერსონალი და ადმინისტრაციის წარმომადგენლები ხვდებიან დამრიგებლებს, რომლებიც ვალდებულები არიან პირველი გაკვეთილის დაწყებამდე 15 წუთით ადრე გამოცხადდნენ სკოლაში და სადამრიგებლო კლასთან შეუდგნენ მუშაობას. ყველა პედაგოგი ვალდებულია ზარის დარეკვამდე იმყოფებოდეს სასკოლო ცხრილით განსაზღვრულ კლასში. დაგვიანება ჩაითვლება დისციპლინურ გადაცდომად. გაკვეთილების ხანგრძლივობა პირველ კლასებში განისაზღვრება 35 წუთით, მეორე კლასებში 40 წუთით, ხოლო სხვა დანარჩენი კლასებისათვის 45 წუთით. სკოლა მუშაობს ერთ ცვლაში.

2.2. სწავლების ენა - ქართული, გარდა ამერიკული საგანმანათლებლო პროგრამისა, სადაც ინგლისურენაზე მიმდინარეობს სასწავლო პროცესი.

2.3. გაკვეთილების დაწყება-დასრულების ცხრილი

	I კლასი		II კლასი		III- XII კლასი	
	დაწყება	დასრულება	დაწყება	დასრულება	დაწყება	დასრულება
1	09:00	09:35	09:00	09:40	09:00	09:45
2	09:40	10:15	09:50	10:30	09:50	10:35
3	10:20	10:55	10:45	11:25	10:45	11:30
4	11:00	11:35	11:45	12:25	11:45	12:30
5	11:40	12:15	12:35	13.15	12:35	13.20
6			13:25	14.05	13:25	14.10
7					14:15	15:00
8						

3. 2022–2023 სასწავლო წლის კალენდარი

1. სასწავლო წელი ითვალისწინებს ორ სემესტრს. სასწავლო წელს ორ სემესტრად ყოფს ზამთრის არდადეგები.

- 2022-2023 სასწავლო წლის დაწყების თარიღია: 2022 წლის 15 სექტემბერი, ხოლო დასრულების - 2023 წლის 15 ივნისი, გარდა I და XII კლასისა;
- XII კლასის მოსწავლეთათვის 2022-2023 სასწავლო წლის დასრულების თარიღია: 2023 წლის 19 მაისი;
- I კლასის მოსწავლეთათვის 2022-2023 სასწავლო წლის დასრულების თარიღია: 2023 წლის 25 მაისი;
- 2022-2023 სასწავლო წლის პირველი სემესტრი მთავრდება 2022 წლის 29 დეკემბერს. მეორე სემესტრი იწყება 2023 წლის 16 იანვარს;
- 2022-2023 სასწავლო წელს სასწავლო კვირა იქნება ხუთდღიანი, გარდა ინგლისურენოვანი საგანმანათლებლო პროგრამის 9-12 კლასისა, რომელთაც საჭიროების შემთხვევაში ექნებათ ექვსდღიანი სასწავლო კვირა.

2022-2023 სასწავლო წელი

სექტემბერი (12 სასწ. დღე)						
ორ	სამ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

ოქტომბერი (20 სასწ. დღე)						
ორ	სამ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

ნოემბერი (21 სასწ. დღე)						
ორ	სამ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

დეკემბერი (21 სასწ. დღე)						
ორ	სამ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

იანვარი (11 სასწ. დღე)						
ორ	სამ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

თებერვალი (20 სასწ. დღე)						
ორ	სამ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28					

მარტი (17 სასწ. დღე)						
ორ	სამ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

აპრილი (18 სასწ. დღე)						
ორ	სამ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

მაისი (13/17/20 სასწ. დღე)						
ორ	სამ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

ივნისი (11 სასწ. დღე)						
ორ	სამ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

განმარტებანი	
1. სასწავლო წელი იწყება 15 სექტემბერს და სრულდება 15 ივნისს.	
2. I კლასისთვის სულ 157 სასწავლო დღე (I სემესტრი: 74 სასწავლო დღე, II სემესტრი: 83 სასწავლო დღე). I კლასი სრულდება 27 მაისს.	
3. II, XI კლასისთვის სულ 171 სასწავლო დღე (I სემესტრი: 74 სასწავლო დღე, II სემესტრი: 97 სასწავლო დღე).	
4. XII კლასისთვის სულ 153 სასწავლო დღე (I სემესტრი: 74 სასწავლო დღე, II სემესტრი: 79 სასწავლო დღე, XII კლასი სრულდება 20 მაისს).	

უძვე დღეები	
14.10.2022	ხეტიციხოვლობა
23.11.2022	გიორგიის დღე
19.01.2023	ნათლისობა
03.03.2023	დედის დღე
03.03.2023	ქალთა ჯერთაშორისო დღე
09.04.2023	სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის დღე
09.05.2023	წამიზნუვ გამარჯვების დღე
12.05.2023	წმინდა ანდრია მოციქულის ხსენების დღე
26.05.2023	საქართველოს დამოუკიდებლობის დღე
არდადეგები	
30.12.2022 - 15.01.2023	ზამთრის არდადეგები
08.03.2023 - 14.03.2023	საგაზაფხულო არდადეგები
14.04.2023 - 17.04.2023	ხალდეგობა არდადეგები

საფერები	აღნიშვნა
წითელი	- უძვე დღე
მწვანე	- სწავლის დაწყების ან დასრულების დღე
ყვითელი	- საუჩუხულო ან სახალდეგობა არდადეგები
თეთრი	- საუჩუხულო ან ზამთრის არდადეგები

4. სასკოლო საათობრივი ბადე

სასკოლო სასწავლო გეგმას დანართის სახით თან ერთვის დასწრებითი სწავლების სასკოლო საათობრივი ბადე. საათობრივი ბადე 2022-2023 სასწავლო წლის დაწყებამდე შეთანხმდა საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროსთან.

შპს საერთაშორისო ამერიკული სკოლა-კოლეჯი პროგრესი, 2022-2023 საათობრივი ბადე																									
კლასები და სემესტრები		I		IIკლ.		IIIკლ.		IVკლ.		Vკლ.		VIკლ.		VIIკლ.		VIIIკლ.		IXკლ.		Xკლ.		XIკლ.		XIIკლ.	
სახე	მწვერ	Iს	IIს	Iს	IIს	Iს	IIს	Iს	IIს	Iს	IIს	Iს	IIს	Iს	IIს	Iს	IIს	Iს	IIს	Iს	IIს	Iს	IIს	Iს	IIს
სახე	ქართული ენა და ლიტერატურა	7	7	7	7	6	6	6	6	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	8	8
მათემატიკა	მათემატიკა	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	6	6	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
	კომპ. ტექნოლოგიები (ისტ)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1												
	ჭადრაკი	1	1	1	1	1	1	1	1																
უცხოური ენები	პირველი უცხოური ენა(ინგლისური ენა)	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	8	8
	მეორე უცხოური ენა (გერმანული/რუს/ესპანური)					2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1
საზოგადოებრივი მეცნიერებები	მე და საზოგადოება					1	1	1	1																
	სამოქალაქო განათლება (მოქალაქეობა)											1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2			
	ჩვენი საქართველო									2	2	2	2												
	საქართველოს ისტორია																			2	2				
	ისტორია													2	2	2	2	3	3	2	2	3	3	3	3
	გეოგრაფია													2	2	2	2	2	2	2	2	2			
	სამოქ. თავდაცვა და უსაფრთ.																							1	0
	საგზ. ნიშნ. და მოძრ.უსაფრთხ																						1	1	
საზოგადოებრივი მეცნიერებები	ბუნებისმეტყველება	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2												
	ბიოლოგია													2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		
	ფიზიკა													2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		
	ქიმია															2	2	2	2	2	2	2	2		
ესთეტიკური	სახვ. და გამოყ.ხელოვნ	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	1	1		1	1	1				
	მუსიკა	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	1	1	1	1	1							
	ფიზიკური აღზრდა და სპორტი	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
არაფორმალური	XIXსაუკ. დას.ევრ. ლიტ																						1	1	
	მესამე უცხო ენა(გერმ/ესპ)																					1	1		1
	მსოფლიო კულტურა																								0
	სულ(ესგ გათვალისწ.საგნები)	27	27	27	27	29	29	29	29	28	28	29	29	31	31	32	32	32	32	34	34	31	31	28	26
დამატებითი საგანმანათლებლო პროგრამები	ბუნებისმეტყველება/ Science (ინგლისურ ენაზე)							1	1	1	1	1	1	1	1										
	მათემატიკური ლოგიკა (ინგლისურ ენაზე)									1	1	1	1	1	1	1									
	ცეკვა	1	1	1	1	1	1	1	1																
	STEM									1	1	1	1												
	აკადემიური წერა																		1	1	1	1	1	1	
	ინგლისური ენის ხელოვნ English Language Art	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1						
	ბიზნეს-უნარები	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1									
	ლიდერობა																		1	1	1	1			
	წიგნიერება	1	1	1	1	1	1	1	1																
	დამრიგებლის საათი	5	4	4	4	2	2	1	1	2	2	1	1												
	სულ დამატ.სავალდ. სთ	8	8	8	8	6	6	6	6	7	7	6	6	4	4	3	3	3	3	2	2	1	1	0	0
	სულ სავალდებულო საათები	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	36	36	32	32	28	26

SAT (მათ. კატედრა)																				2	2	2	2	
AP Calculus (მათ. კატედრა)																					2	2	2	2
AP Macro/ Micro Economics (საზოგად.კატედრა)																					2	2	2	2
AP USA Government and Politics (საზოგად.კატედრა)																					2	2	2	2
AP Human Geography (საზოგად.კატედრა)																					2	2	2	2
ქართული ენა და ლიტერატურა	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

ამერიკული უმაღლესი საერთაშორისო სკოლა კოლეჯი პროგრესი 2022-2023 სასწავლო წლიდან მოსწავლეებს დამატებით საგნებს სთავაზობს, რათა დაეხმაროს მათ სამომავლო წარმატების მიღწევაში. არჩევითი Advanced Placement (AP) საგნები, რომლებიც საუნივერსიტეტო დონის საგნებია, აძლევს მოსწავლეს საშუალებას გამოსცადოს საკუთარი თავი უნივერსიტეტის კურიკულუმის ათვისებაში და გამოიმუშავოს უმაღლესი სასწავლო დაწესებულებისთვის აუცილებელი უნარ-ჩვევები. AP საგნების გამოცდაზე დამაკმაყოფილებელი შედეგების მიღების შემთხვევაში, მოსწავლეს საერთაშორისო უნივერსიტეტებში მიღებისას ენიჭება უპირატესობა.

2022/2023 სასწავლო წლიდან ამერიკულ უმაღლეს საერთაშორისო სკოლა-კოლეჯ პროგრესში დაინერგება AP Capstone სადიპლომო პროგრამა, რომელიც მოიცავს 4 AP საგანს, AP სემინარს (AP Seminar) და AP კვლევას (AP Research). ამ საგნებს სწავლება მე-11 და მე-12 კლასებში იგეგმება. ეს პროგრამა მოსწავლეებს განუვითარებს პრობლემის იდენტიფიცირების, ინფორმაციის მოძიების, მისი დახარისხებისა და გაანალიზების, საკვლევი კითხვების დასმის, უნარებს. AP კვლევაში მოსწავლეები განსაზღვრავენ პრობლემურ საკითხს და სამეცნიერო კვლევას ყველა მოთხოვნის დაცვით წარმართავენ. ეს აძლევს საშუალებას მოსწავლეებს კვლევითი აზროვნების განვითარებაში. მე-11 და მე-12 კლასის მოსწავლეები ვალდებული არიან ჯამში 4 საგანი აირჩიონ შემდეგი ჩამონატვალიდან:

- AP Language Art and Composition
- AP American History
- AP Micro Economics
- AP Macro Economics
- AP US Government and Politics
- AP Human Geography
- AP Calculus
- AP German Language and Culture

ზემოთ აღნიშნული არჩევითი Advanced Placement (AP) საგნები, რომლებიც საუნივერსიტეტო დონის საგნებია, აძლევს მოსწავლეს საშუალებას გამოსცადოს საკუთარი თავი უნივერსიტეტის კურიკულუმის ათვისებაში და გამოიმუშავოს უმაღლესი სასწავლო დაწესებულებისთვის აუცილებელი უნარ-ჩვევები. AP საგნების გამოცდაზე დამაკმაყოფილებელი შედეგების მიღების შემთხვევაში, მოსწავლეს საერთაშორისო უნივერსიტეტებში მიღებისას ენიჭება უპირატესობა.

განაყოფები

შპს ამერიკულ უმაღლეს საერთაშორისო სკოლა-კოლეჯ პროგრესში 2022-2023 სასწავლო წელს მოსწავლეთა ინტერესების გათვალისწინებით შეიქმნება შემდეგი განაყოფები:

საგანი	განმარტება
პირველ უცხოურ (ინგლისური) ენაში	დონეების მიხედვით განაყოფები შეიქმნება იმ კლასებში, სადაც მოსწავლეთა რაოდენობა აღემატება 14-ს
მეორე უცხოურ (რუსული, გერმანული, ესპანური) ენაში	III-XI კლასებში მოსწავლეები თავად ირჩევენ მეორე უცხოურ ენას.
ქართული ენა	ინგლისურენოვან საგანმანათლებლო პროგრამაზე ქართულ ენაში განაყოფები შეიქმნება შემდეგი პრინციპით: <ol style="list-style-type: none"> ქართული ენა და ლიტერატურა მათთვის, ვისთვისაც მშობლიური ენა არის ქართული; ქართული ენა და ლიტერატურა მათთვის, ვისთვისაც ქართული არის უცხო ენა.
მათემატიკა	ინგლისურენოვან საგანმანათლებლო პროგრამაზე მათემატიკაში განაყოფები შეიქმნება II-VI კლასებში .

თითოეული კლასის ყოველდღიური გაკვეთილების განრიგი, რომელიც აზუსტებს კვირის რომელ დღეს, რა თანამიმდევრობით და დროს რა მონაკვეთში რომელი საგანი ისწავლება. დანართის სახით თან დაერთვება სასკოლო სასწავლო გეგმას.

5. 2022–2023 სასწავლო წლისათვის სკოლის მიერ შერჩეული სახელმძღვანელოების ნუსხა

	#	საგანი	ავტორი	გამომცემლობა
პირველი კლასი	1	ქართული ენა და ლიტერატურა	როდონაია	შპს გაზეთი საქართველოს მაცნე
	2	მათემატიკა	ვეფხვაძე	ინტელექტი
	3	ბუნებისმეტყველება	ვარდიაშვილი	ინტელექტი
	4	ინგლისური ენა დ1	მაკ მილანი	მაკ მილანი1
	5	სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება	მაჭარაშვილი	„მერედიანი“
	6	მუსიკა	ოთიაშვილი	წყაროსთვალი
	7	ფიზიკური აღზრდა	ლ. კიკალიშვილი	შპს "გამომცემლობა პეგასი"
	#	საგანი	ავტორი	გამომცემლობა

მეორე კლასი	1	ქართული ენა და ლიტერატურა	იაშვილი, ქისტაური	ტრიასი
	2	მათემატიკა	ვეფხვაძე, გოგიშვილი	ინტელექტი
	3	ბუნებისმეტყველება	ვარდიაშვილი	ინტელექტი
	4	ინგლისური ენა დ2	მაკ მილანი2	მაკ მილანი
	5	სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება	ვარდიაშვილი	ინტელექტი
	6	მუსიკა	ოთიაშვილი	წყაროსთვალი
	7	ფიზიკური აღზრდა	ლ. კიკალიშვილი	შპს "გამომცემლობა პეგასი"
მესამე კლასი	#	საგანი	ავტორი	გამომცემლობა
	1	ქართული ენა და ლიტერატურა	იაშვილი	ტრიასი
	2	მათემატიკა	გოგიშვილი,ვეფხვაძე	ინტელექტი
	3	ბუნებისმეტყველება	ვარდიაშვილი	ინტელექტი
	4	ინგლისური ენა დ2	მაკ მილანი	მაკ მილანი 3
	5	სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება	მაჭარაშვილი	მერედიანი
	6	მუსიკა	ოთაშვილი	წყაროსთვალი
	7	ფიზიკური აღზრდა	ლ. კიკალიშვილი	შპს "გამომცემლობა პეგასი"
8	მე და საზოგადოება	ნ. ტალახაძე	გამომცემლობა "სიდი"	
მეოთხე კლასი	1	ქართული ენა და ლიტერატურა	ნ. გორდელაძე	შპს „ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა“
	2	მათემატიკა	გოგიშვილი,ვეფ.	ინტელექტი
	3	ბუნებისმეტყველება	ბარნაველი	კლიო
	4	ინგლისური ენა დ2	მაკ მილანი	მაკ მილანი4
	5	სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება	მაჭარაშვილი	მერედიანი
	6	მუსიკა	ოთაშვილი	წყაროსთვალი
	7	ფიზიკური აღზრდა	ლ. კიკალიშვილი	შპს "გამომცემლობა პეგასი"
	8	მე და საზოგადოება	ნ. ტალახაძე	გამომცემლობა "სიდი"
მეხუთე კლასი	#	საგანი	ავტორი	გამომცემლობა
	1	ქართული ენა და ლიტერატურა	ნ. გორდელაძე	შპს „ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა“
	2	მათემატიკა	გოგიშვილი,ვეფ.	ინტელექტი
	3	ბუნებისმეტყველება	მ. ბლიაძე	შპს „ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა“
	4	ინგლისური ენად3	თ. ჯაფარიძე	შპს „ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა“
	5	სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება	ა. კლდიაშვილი	შპს გამომცემლობა კლიო
	6	მუსიკა	ნ. ქუმისიშვილი	შპს გამომცემლობა კლიო
	7	ფიზ. აღზრდა	ლ. კიკალიშვილი	შპს "გამომცემლობა პეგასი"
8	ჩვენი საქართველო	რ. თოფჩიშვილი, ე. მემმარიაშვილი, ნ. ელიზბარაშვილი	შპს გამომცემლობა კლიო	

	9	ისტ		
	10	მეორე უცხო ენა (რუსული ენა ს1)	მ. ბარსეგოვა	შპს ოცდამეერთე
	11	მეორე უცხო ენა (გერმანული ენა)	შ. კვანჭიანი	შპს ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა (ს/კ 204931164)
	#	საგანი	ავტორი	გამომცემლობა
	1	ქართული ენა და ლიტერატურა	ნ. გორდელაძე	შპს „ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა“
	2	მათემატიკა	გოგიშვილი, ვეფ.	ინტელექტი
	3	ბუნებისმეტყველება	რუსუდან ქანთარია, ნანა ბარნაველი	შპს კლიო
	4	ინგლისური ენა 4	თ. ჯაფარიძე	შპს „ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა“
	5	სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება	ა. კლდიაშვილი	შპს გამომცემლობა კლიო
	6	მუსიკა	ნ. ქუმისიშვილი	შპს გამომცემლობა კლიო
	7	ფიზიკური აღზრდა	ლ. კიკალიშვილი	შპს "გამომცემლობა კ ე გ ა ს ი"
	8	ჩვენი საქართველო	რ. თოფჩიშვილი, ე. მემმარიაშვილი, ელიზბარაშვილი	შპს გამომცემლობა კლიო
	9	ისტ		
	10	მეორე უცხო ენა (რუსული ენა ს1)	მ. ბარსეგოვა	შპს ოცდამეერთე
	11	მეორე უცხო ენა (გერმანული ენა ს1)	შ. კვანჭიანი	შპს „ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა“
მეექვსე კლასი	1	ქართული ენა და ლიტერატურა	ვახტანგ როდონაია, ნინო ნაკუდაშვილი, ავთანდილ არაბული, მარინე ხუციშვილი, დალი ბენაშვილი, მანანა რაზმაძე	შპს საგამომცემლო სახლი სწავლანი
	2	მათემატიკა	გურამ გოგიშვილი, თეიმურაზ ვეფხვაძე, ია მეზონია, ლამარა ქურჩიშვილი	შპს გამომცემლობა ინტელექტი
	3	პირველი უცხოური ენა (ინგლისური)	თამარ ჯაფარიძე	შპს სულაკაურის გამომცემლობა
	4	რუსული ენა ს2 Русский Язык	მარინე ბარსეგოვა	შპს „ოცდამეერთე“
	5	ფიზიკა	ეთერი ბასიაშვილი	ეთერი ბასიაშვილი
	6	მოქალაქეობა	გ. ნოზაძე, მ. ბოჭორიშვილი, მ ბაქრაძე	"დიოგენე"
	7	ბიოლოგია	მარუნა ჭელიძე ავალიანი, ალიბეგაშვილი	შპს ინტელექტი
მეშვიდე კლასი	8	ისტორია	მ. სურგულაძე, გ. გამყრელიძე, ლ. კერესელიძე	შპს ლოგოს პრესი

	9	გეოგრაფია	მ. ბლიაძე, დ. კერესელიძე, მ. სეხნიაშვილი	შპს სულაკაურის გამომცემლობა
	10	სახვითი გამოყენებითი ხელოვნება	და ნანა იოსელიანი, სოფიო ქებურია	შპს სულაკაურის გამომცემლობა
	11	მუსიკა	მამია ოთიაშვილი, ირინე მიქაძე	შპს წყაროსთვალი
	12	სპორტი	შოთა ხაზარელი	შოთა ხაზარელი
მერვე კლასი	1	ქართული ენა და ლიტერატურა	ვახტანგ როდონაია, ნინო ნაკუდაშვილი, ავთანდილ არაბული, მარინე ხუციშვილი, დალი ბენაშვილი, მანანა რაზმაძე	შპს საგამომცემლო სახლი სწავლანი
	2	მათემატიკა	გურამ გოგიშვილი, თეიმურაზ ვეფხვაძე, ია მეზონია და ლამარა ქურჩიშვილი	შპს "გამომცემლობა ინტელექტი"
	3	ინგლისური ენა New Building Bridges 8	თამარ ჯაფარიძე	შპს "სულაკაურის გამომცემლობა"
	4	რუსული ენა ს3		
	5	ბიოლოგია	მ.მაცაშვილი; მ.ჯალიაშვილი, მ.სეხნიაშვილი; რ.ახვლედიანი.	„მერიდიანი“
	6	ქიმია	თინათინ ბუთხუზი, სოფიკო ფაცაცია, თამარ ხატისაშვილი, მარინე კუჭუხიძე	შპს „გაზეთი საქართველოს მაცნე“
	7	გეოგრაფია	მ. ბლიაძე, დ. კერესელიძე, მ. სეხნიაშვილი	შპს სულაკაურის გამომცემლობა
	8	ფიზიკა	რუსუდან ქანთარია, ლეილა ჩიჩუა	შპს „კლიო“
	9	ისტორია	მ. სურგულაძე, ვ. კეკელია	"ლოგოს პრესი"
	10	სახვითი გამოყენებითი ხელოვნება	და ანა კლდიაშვილი, ნინო ლაღანიძე და თამარ ჯაყელი	შპს "გამომცემლობა კლიო"
11	მუსიკა	მარიკა ჩიკვაძე	შპს "გამომცემლობა ინტელექტი"	

	1 2	სამოქალაქო განათლება მოქალაქეობა	ნ. ტალახაძე	"სიდი"
	1 3	ფიზიკური აღზრდა და სპორტი	შოთა ხაზარელი	შოთა ხაზარელი
მეცხრე კლასი	1	ქართული ენა და ლიტერატურა	ვახტანგ როდონია, ნინო ნაკუდაშვილი, ავთანდილ არაბული, მარინე ხუციშვილი, მანანა გიგინეიშვილი, ლაურა გრიგოლაშვილი	შპს საგამომცემლო სახლი "სწავლანი"
	2	მათემატიკა	გურამ გოგიშვილი, თეიმურაზ ვეფხვაძე, ია მეზონია და ლამარა ქურჩიშვილი	შპს "გამომცემლობა ინტელექტი"
	3	ინგლისური ენა Top Score 3	Caroline Kratz, Brigit Viney, Paul Kelly, Sheila Digen, Vivienne Swaine,	Oxford University Press
	4	რუსული ენა ს4	მაია ლორთქიფანიძე, ირინე ჩხეიძე, თამარ ჩიმაკაძე	შპს „გამომცემლობა არტანუჯი“
	5	ქიმია	თინათინ ბუთხუზი, სოფიკო ფაცაცია, თამარ ხატისაშვილი, მარინე კუჭუხიძე	შპს „გაზეთი საქართველოს მაცნე“
	6	ფიზიკა	რუსუდან ქანთარია ,ლეილა ჩიჩუა	შპს „კლიო“
	7	საქართველოს ისტორია	ნ. ასათიანი, მ. ლორთქიფანიძე, გ. ოთხმეზური	"სულაკაურის"
	8	სამოქალაქო განათლება	ს. ბაჩილავა, დ. ლოსაბერიძე, მ. გოგოჭური	"დიოგენე"
	9	საქართველოს გეოგრაფია	მ. ბლიაძე, დ. კერესელიძე, მ. სეხნიაშვილი	შპს სულაკაურის გამომცემლობა
	1 0	სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება	ანა კლდიაშვილი, ნინო ღაღანიძე და თამარ ჯაყელი	შპს "გამომცემლობა კლიო"
	1 1	მუსიკა	მარიკა ჩიკვაძე	შპს "გამომცემლობა ინტელექტი"
	1 2	ბიოლოგია	მ.მაცაშვილი; მ.ჯალიაშვილი, მ.სეხნიაშვილი; რ.ახვლედიანი.	„მერიდიანი“

მეთე კლასი	1	ქართული ენა და ლიტერატურა	მ. მენაბდე, ნ. ფურცელაძე, ნ. ლომიძე, ნ. სახეჩიძე	შპს "ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა -
	2	მათემატიკა	გურამ გოგიშვილი, თეიმურაზ ვეფხვაძე, ია მეზონია და ლამარა ქურჩიშვილი	შპს "გამომცემლობა ინტელექტი"
	3	ინგლისური ენა Gateway A2	დევიდ სპენსერი	Macmillan
	4	რუსული ენა ს5, როგორც დამხმარე სახელმძღვანელო	მაია ლორთქიფანიძე, ირინე ჩხეიძე, თამარ ჩიმაკაძე	შპს „გამომცემლობა არტანუჯი“
	5	ფიზიკა	მერაბ ტულუში, ოთარ ლონდაძე, თეიმურაზ შენგელია	გამომცემლობა საქართველოს მაცნე
	6	ქიმია	თ.ბუთხუზი, მ.კუჭუხიძე, ს.ფაცაცია, თ.ხატისაშვილი	საქართველოს მაცნე.
	7	ისტორია	ბესიკ ლორთქიფანიძე, აკაკი სადუნიშვილი	გამომცემლობა დიოგენე
	8	სამოქალაქო განათლება	მ.ჯინჭარაძე, მ.გოგოლაძე, ე.სიმსივე, შ.ტყემალაძე	გამომცემლობა „კლიო“
	9	მსოფლიოს გეოგრაფია	მაია ბლიაძე, მ.სეხნიაშვილი	შპს "ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა
	10	ბიოლოგია	მ.სეხნიაშვილი;	„მერიდიანი“
	11	საქართველოს ისტორია	ბესიკ ლორთქიფანიძე, აკაკი სადუნიშვილი - ბესიკ ლორთქიფანიძე, აკაკი სადუნიშვილი	გამომცემლობა დიოგენე
	12	ხელვნება	ანა კლდიაშვილი, ნინო ღაღანიძე, თამარ ჯაყელი, სოფიო ჩერქეზიშვილი	„კლო“
	მეთერ თმეტე კლასი	1	ქართული ენა და ლიტერატურა	ვახტანგ როდონაია, ნინო ნაკუდაშვილი, ავთანდილ არაბული,

		მარინე ხუციშვილი, მანანა გიგინეიშვილი,		
2	მათემატიკა	გურამ გოგიშვილი, თეიმურაზ ვეფხვაძე, ია მეზონია და ლამარა ქურჩიშვილი	შპს "გამომცემლობა ინტელექტი"	
3	ინგლისური ენა Gateway B1	დევიდ სპენსერი	Macmillan	
4	რუსული ენა სნ	მაია ლორთქიფანიძე, ირინე ჩხეიძე, თამარ ჩიმაკაძე	შპს „გამომცემლობა არტანუჯი“	
5	ქიმია	გიული ანდრონიკაშვილი, დალი გულაია და მზია მამიაშვილი	შპს "გამომცემლობა კლიო"	
6	ფიზიკა	რუსუდან ქანთარია, ლეილა ჩიჩუა	შპს „კლიო“	
7	ისტორია	ნ. კიდურაძე, გ. სანიკიძე, ლ. ფირცხალავა	"სულაკაურის"	
8	გლობალური გეოგრაფია	მაია ბლიაძე, გიორგი (გია) ჭანტურია, დავით კერესელიძე და ზურაბ სეფერთელაძე	შპს "ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა"	
9	ბიოლოგია	მ.მაცაშვილი; მ.ჯალიაშვილი, მ.სეხნიაშვილი; რ.ახვლედიანი.	„მერიდიანი“	
მეთო რმეტე კლასი	1	ქართული ენა და ლიტერატურა	ვახტანგ როდონაია, ნინო ნაკუდაშვილი, ავთანდილ არაბული, მარინე ხუციშვილი, მანანა გიგინეიშვილი, ლაურა გრიგოლაშვილი	შპს საგამომცემლო სახლი "სწავლანი"
	2	მათემატიკა	გურამ გოგიშვილი, თეიმურაზ ვეფხვაძე, ია მეზონია და ლამარა ქურჩიშვილი	შპს "გამომცემლობა ინტელექტი"
	3	ინგლისური ენა Gateway B1+	დევიდ სპენსერი	Macmillan
	4	რუსული ენა ს7	მაია ლორთქიფანიძე, ირინე ჩხეიძე, თამარ ჩიმაკაძე	შპს „გამომცემლობა არტანუჯი“

	5 სამოქალაქო თავდაცვა და უსაფრთხოება	ნინო ტალახაძე	შპს "გამომცემლობა –ეკონომიკური
	6 ისტორია	ნატო ახმეტელი, ნათია ფირცხალავა, გვანცა აბდლაძე, ბონდო კუპატაძე და ნიკოლოზ მურდულია	შპს "გამომცემლობა დიოგენე"

2022-2023

ინგლისურენოვანი საგანმანათლებლო პროგრამის წიგნების ჩამონათვალი

კლასი	საგანი	წიგნი	გამომცემლობა
I	მათემატიკა	Macmillan Math 1	Macmillan
II	მათემატიკა	Macmillan Math 1	Macmillan
III	მათემატიკა	Macmillan Math 1	Macmillan
IV	მათემატიკა	Macmillan Math 1	Macmillan
V	მათემატიკა	Macmillan Math 1	Macmillan
VI	მათემატიკა	Macmillan Math 1	Macmillan
VII	მათემატიკა	Mathematics	CAPS
VIII	მათემატიკა	Pre- Algebra	Glencoe
IX	მათემატიკა	Algebra 1	Glencoe
X	მათემატიკა	Algebra 2	Glencoe
XI	მათემატიკა	Geometry	Glencoe
XII	მათემატიკა	Pre calculus	Glencoe
I	ინგლისური	Macmillan English 1	Macmillan
II	ინგლისური	Macmillan English 2	Macmillan
III	ინგლისური	Macmillan English 3	Macmillan
IV	ინგლისური	Macmillan English 4	Macmillan
V	ინგლისური	Macmillan English 5	Macmillan
VI	ინგლისური	Macmillan English 6	Macmillan
VII	ინგლისური	Beyond A 2	Macmillan
VIII	ინგლისური	Beyond B1	Macmillan
IX	ინგლისური	Optimise B1 +	Macmillan
X	ინგლისური	Optimise B2	Macmillan
XI- XII	ინგლისური	Perspectives Upper Intermediate	National Geographic
I	მეცნიერება	Science 1	Macmillan
II	მეცნიერება	Science 2	Macmillan
III	მეცნიერება	Science 3	Macmillan
IV	მეცნიერება	Science 4	Macmillan
V	მეცნიერება	Science 5	Macmillan
VI	მეცნიერება	Science 6	Macmillan
VII	ბიოლოგია	1.CK-12 Life Science Middle School 2. CK-12 Biology	Flex Book Next Generation
VIII	ბიოლოგია	1.CK-12 Life Science Middle School	Flex Book Next Generation
IX	ბიოლოგია	2. CK-12 Biology	Flex Book Next Generation
X	ბიოლოგია	1.CK-12 Life Science Middle School	Flex Book Next Generation
XI	ბიოლოგია	2. CK-12 Biology	Flex Book Next Generation
XII	ბიოლოგია	1.CK-12 Life Science Middle School	Flex Book Next Generation

კლასი	საგანი	წიგნი	გამომცემლობა
VIII	ქიმია	Complete Chemistry for Cambridge IGCSE®	Cambridge
IX	ქიმია	Complete Chemistry for Cambridge IGCSE®	Cambridge
X	ქიმია	Complete Chemistry for Cambridge IGCSE®	Cambridge
XI	ქიმია	Complete Chemistry for Cambridge IGCSE®	Cambridge
XII	ქიმია	Complete Chemistry for Cambridge IGCSE®	Cambridge
VII	ფიზიკა	Physics	Pearson Physics
VIII	ფიზიკა	Physics	Pearson Physics
IX	ფიზიკა	Physics	Pearson Physics
X	ფიზიკა	Physics	Pearson Physics
XI	ფიზიკა	Physics	Pearson Physics
XII	ფიზიკა	Physics	Pearson Physics
V	ისტორია	Imperial China	Oxford History
VI	ისტორია	Roman Empire	Heinemann History
VII	ისტორია	Mediaeval Realms	Heinemann History
VIII	ისტორია	Twentieth century world	Heinemann History
IX	ისტორია	Essential Modern World History	Oxford University Press
X	ისტორია	Essential Modern World History	Oxford University Press
XI	ისტორია	The modern World	Oxford University Press
XII	ისტორია	Edexcel International AS/A Level History	Pearson University

AP სახელმძღვანელოები

	საგანი	სახელმძღვანელო	ავტორები
1	AP American History	Advanced Placement United States History, 2020 Edition 2020th Edition	by John J Newman (Author), John Schmalbach M (Author)
2	AP Language art and Composition	The Language of Composition	by Renee H. Shea (Author), Lawrence Scanlon (Author), Robin Dissin Aufses (Author), Megan Harowitz Pankiewicz (Author)
3	AP Macro Economics	5 Steps to a 5: AP Macroeconomics 2022 (5 Steps to a 5 Ap Microeconomics and Macroeconomics) 1st Edition	by Eric Dodge (Author)
4	AP Calculus	Calculus: Graphical, Numerical, Algebraic 4th Edition	by Ross L. Finney (Author), Franklin D. Demana (Author), Bert K. Waits (Author), Daniel Kennedy (Author)
5	AP German Language and Culture	Preparing for the Ap German Language Exam, a Thematic Approach, Student Edition (Student Workbook, First Edition)	by College Board AP (Author)

6	AP US Government and Politics	<p>Princeton Review AP U.S. Government & Politics</p> <p>Premium Prep, 2022: 6 Practice Tests + Complete Content Review + Strategies & Techniques (2022) (College Test Preparation)</p>	<p>by The Princeton Review (Author)</p>
7	AP Human Geography	<p>AP Human Geography Premium, 2022-2023: 6 Practice Tests + Comprehensive Review + Online Practice (Barron's Test Prep) Tenth Edition</p>	<p>by Meredith Marsh Ph.D. (Author), Peter S. Alagona Ph.D. (Author)</p>
8	AP Micro Economics	<p>Principles of Microeconomics, 7th Edition 7th Edition</p>	<p>by N. Gregory Mankiw (Author)</p>

6. ინკლუზიური განათლება

6.1. ზოგადი მიმოხილვა.

ინკლუზიური განათლება არის საგანმანათლებლო მიდგომა და იდეა, რომლის ფარგლებშიც განათლების სისტემა უზრუნველყოფს ხარისხიან განათლებას ყველასთვის, ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებებში თანატოლებთან ერთად, იმის მიუხედავად, თუ რა ფიზიკური, შემეცნებითი, სოციალური, ემოციური თუ სხვა მახასიათებლები გააჩნიათ.

სკოლა უზრუნველყოფს სსსმ მოსწავლის/მოსწავლეების ჩართვას ზოგადსაგანმანათლებლო პროცესში სხვა მოსწავლეებთან ერთად, მისთვის/მათთვის შემუშავებული ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის შესაბამისად.

სკოლა მზად არის სსსმ მოსწავლეს შეუქმნას მისი საჭიროებებიდან გამომდინარე სასწავლო და ფიზიკური გარემო.

უკვე იდენტიფიცირებული სსსმ მოსწავლის შემთხვევაში სასწავლო წლის დაწყებიდან ორი კვირის ვადაში სრულად იქნება შემუშავებული სსსმ მოსწავლეებისათვის ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა ყველა საგანში, შინ სწავლების შემთხვევაში შემუშავებული იქნება მეცადინეობის განრიგი მშობელთან შეთანხმებით. საჭიროების შემთხვევაში მშობლებისათვის გაწეული იქნება კონსულტაცია მულტიდისციპლინარული გუნდის მიერ მოსწავლის შეფასების პროცედურებთან დაკავშირებით. ფსიქოლოგის მიერ წლის განმავლობაში მოხდება მონიტორინგი და ხელშეწყობა ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის შემუშავებისა და განხორციელების.

6.2. სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლე

1. სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლე (შემდგომში - სსსმ მოსწავლე), რომელსაც თანატოლებთან შედარებით აქვს სიძნელე სწავლაში და რომლისთვისაც საჭიროა ეროვნული სასწავლო გეგმის მოდიფიცირება ან/და სასწავლო გარემოსთან ადაპტაცია ან/და ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის შედგენა და განხორციელება.

ა) ფიზიკური შეზღუდვა;

ბ) ინტელექტუალური განვითარების დარღვევა;

გ) სწავლის უნარის დარღვევა;

დ) სენსორული განვითარების დარღვევა (სმენის და/ან მხედველობის);

ე) მეტყველების განვითარების დარღვევა;

ვ) ქცევითი და ემოციური დარღვევა;

ზ) გრძელვადიანი ჰოსპიტალიზაციის საჭიროება;

თ) სოციალური ფაქტორებით გამოწვეული სირთულეები სწავლაში, რის გამოც ვერ ძლევს ეროვნული სასწავლო გეგმის მოთხოვნებს.

ი) ენობრივი ბარიერის გამო გამოწვეული სირთულეები სწავლაში.

3. ეროვნული სასწავლო გეგმის მოდიფიცირება ნიშნავს ეროვნული სასწავლო გეგმით განსაზღვრული შედეგების რაოდენობრივ და/ან თვისობრივ ცვლილებებს, რომელიც შესაძლებელია გულისხმობდეს სასწავლო მიზნების შემცირებას, გამარტივებას მოსწავლის მზაობისა და შესაძლებლობების გათვალისწინებით.

4. სასწავლო გარემოსთან ადაპტაცია ნიშნავს ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებულ სასწავლო გარემოს ისეთ ცვლილებას, რომელიც არ იწვევს ეროვნული სასწავლო გეგმის შინაარსის შეცვლას, არამედ ხელს უწყობს სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლისთვის შესაბამისი სასწავლო გარემოს და პირობების შექმნას ქვემოთ ჩამოთვლილ კომპონენტებში:

ა) სკოლისა და კლასის ფიზიკური გარემო;

ბ) საათობრივი ბადა;

გ) დღის გრაფიკი, აქტივობების ხანგრძლივობა;

დ) სასწავლო მასალა;

ე) სწავლების სტრატეგია;

ვ) ალტერნატიული შეფასების გამოყენება (ტესტირება, წერითი დავალება, ზეპირი დავალება და სხვა.) და სხვა.

6.3. ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა

1. ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა არის სსსმ მოსწავლისათვის შექმნილი, ეროვნულ სასწავლო გეგმაზე დაფუძნებული სასწავლო გეგმა, რომელიც სასკოლო სასწავლო გეგმის ნაწილია.

2. ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა მაქსიმალურად ითვალისწინებს სსსმ მოსწავლის ყველა საგანმანათლებლო საჭიროებას და მისი დაკმაყოფილების გზებს, მოსწავლის ინტერესებსა და ინდივიდუალურ შესაძლებლობებს, რომელიც აუცილებელია ინდივიდუალური სასწავლო გეგმით გათვალისწინებული მიზნების მისაღწევად.

3. ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა იქმნება მოსწავლის სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების გამოვლენიდან ერთი თვის ვადაში, ხოლო უკვე იდენტიფიცირებული სსსმ მოსწავლეებისთვის – ორი კვირის ვადაში

4. ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა, მულტიდისციპლინური გუნდის დასკვნის შესაბამისად, შეიძლება მოიცავდეს ყველა საგანს ან რომელიმე კონკრეტულ საგანს/საგნებს სსსმ მოსწავლის საჭიროებიდან გამომდინარე.

5. ყოველი სსსმ მოსწავლისთვის ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის ფარგლებში დეტალურად უნდა განისაზღვროს:

ა) სასწავლო შედეგები, სწავლების სტრატეგიები და სასწავლო (როგორც საკლასო, ისე საშინაო) აქტივობები შერჩეულ საგანში/საგნებში;

ბ) დრო, რომელსაც მასწავლებელი დაუთმობს ინდივიდუალური სასწავლო გეგმით განსაზღვრული სასწავლო შედეგების მიღწევას თითოეულ საგანში;

გ) მოსწავლისათვის საჭირო დამატებითი ჯგუფური/ინდივიდუალური მეცადინეობები, მეცადინეობების გრაფიკი, ადგილი და ხანგრძლივობა;

დ) დამატებითი ჯგუფურ/ინდივიდუალურ მეცადინეობებზე პასუხისმგებელი პირი: მასწავლებელი და/ან ფსიქოლოგი (საჭიროების შემთხვევაში, ფსიქოლოგის და სსსმ მოსწავლისათვის დამატებითი დამხმარე პერსონალის (სანიტარი ან მიძა) ჩართულობით);

- ე) სასწავლო პროცესში გამოსაყენებელი მასალა (სახელმძღვანელოები და მოსწავლისათვის საჭირო დამატებითი საგანმანათლებლო მასალა) და მასალით უზრუნველყოფაზე პასუხისმგებელი პირი (რომელიც შეიძლება იყოს მშობელიც);
- ვ) მოსწავლისათვის საჭირო დამატებითი ტექნიკური რესურსი.
6. ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა გაითვალისწინებს ინფორმაციას ბავშვის ინტერესების, ძლიერი და სუსტი მხარეების შესახებ აკადემიური, შემეცნებითი, სოციალური, ქცევითი, ემოციური, მოტორული და სხვა სფეროების მიხედვით.
7. სწავლის პროცესში სირთულეების გამოვლენის შემდეგ სკოლა უზრუნველყოფს მოსწავლის შესაძლებლობების შეფასებას. საჭიროების შემთხვევაში, მოსწავლის დეტალური შეფასებისთვის და მის განათლებასთან დაკავშირებული რეკომენდაციებისთვის სკოლა მიმართავს სამინისტროს ინკლუზიური განათლების მულტიდისციპლინურ გუნდს (შემდგომში – მულტიდისციპლინური გუნდი).
8. თითოეული სსსმ მოსწავლისათვის სკოლა ბრძანებით განსაზღვრავს ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის შესამუშავებლად სამუშაო ჯგუფს (შემდგომში – ისგ ჯგუფი), რომელიც უზრუნველყოფს სსსმ მოსწავლისათვის ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის შემუშავებას და ხელს უწყობს მის განხორციელებას. ისგ-ს ჯგუფი ვალდებულია მონაწილეობა მიიღოს ისგ-ს შიდა მონიტორინგში და მასალა წარუდგინოს სკოლის დირექტორს.
9. ისგ ჯგუფში გაერთიანდებიან ის მასწავლებლები, რომლებიც უშუალოდ ასწავლიან მოსწავლეს, აგრეთვე, მშობელი/მშობლები, სკოლის ადმინისტრაციის წევრი/წევრები და ფსიქოლოგი.
10. ისგ ჯგუფს ეყოლება კოორდინატორი, რომელიც წარმართავს ჯგუფის წევრების მუშაობას და პასუხისმგებელია ჯგუფის საქმიანობაზე; ჯგუფს ხელმძღვანელობას გაუწევს დამრიგებელი ან ფსიქოლოგი.
11. ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის შედგენის შემდეგ ჩატარდება ისგ ჯგუფის წევრების მინიმუმ ერთი მიმდინარე და ყოველი სემესტრის ბოლოს ერთი შემაჯამებელი შეხვედრა. შეხვედრებზე განიხილება გეგმის შესრულების მიმდინარეობა და გეგმაში შესატანი ცვლილებები (თუკი ამის საჭიროება არსებობს). გეგმის განხორციელების მონიტორინგის შედეგად გეგმა ექვემდებარება პერიოდულ ცვლილებებს.
12. ისგ ჯგუფის შეხვედრებზე ფსიქოლოგი აწარმოებს სხდომის ოქმებს. ყველა სხდომის ოქმი ინახება მოსწავლის პირად საქმეში.
13. ისგ ჯგუფი სასწავლო წლის ბოლოს სკოლის ადმინისტრაციას აწვდის სსსმ მოსწავლის პირად საქმეში შესატანად მოსწავლის შესახებ წარმოებულ სრულ დოკუმენტაციას (ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა, სამედიცინო დაწესებულების მიერ გაცემული ცნობები და სხვ.).
14. სკოლა უფლებამოსილია სსსმ მოსწავლის სწავლება განახორციელოს ნებისმიერი კლასის/დონის გრიფირებული ან ადაპტირებული გრიფირებული სახელმძღვანელოთი, მიუხედავად იმისა, თუ რომელ კლასშია ეს მოსწავლე. სსსმ მოსწავლეების სწავლებისას შესაძლებელია გრიფმინიჭებულ სახელმძღვანელოსთან ერთად, როგორც ძირითადი საგანმანათლებლო რესურსი, გამოყენებულ იქნეს მოსწავლის ინდივიდუალურ საჭიროებზე მორგებული სხვა საგანმანათლებლო რესურსები/სერვისები.

მოსწავლის ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა

ზოგადი ინფორმაცია

მოსწავლის გვარი	სახელი,	პირადი ნომერი	
--------------------	---------	---------------	--

დაბადების თარიღი		ასაკი	
სკოლა		კლასი	
მშობლის/კანონიერი წარმომადგენლის სახელი, გვარი, ტელეფონი, ელ ფოსტა	დედა - მამა - მეურვე/ მზრუნველი-	☎ ☎ ☎	☐ ☐ ☐
იურიდიული მისამართი		ფაქტობრივი მისამართი	

ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის ჯგუფის შეხვედრების კალენდარი

ისგ ჯგუფის წევრები	სახელი და გვარი	ისგ ჯგუფის შეხვედრების თარიღები და მონაწილეები				
მშობელი/კანონიერი. წარმ		☐	☐	☐	☐	☐
ფსიქოლოგი		☐	☐	☐	☐	☐
დამრიგებელი		☐	☐	☐	☐	☐
ქართულის მასწავლებელი		☐	☐	☐	☐	☐
მათემატიკის მასწავლებელი		☐	☐	☐	☐	☐
ინგლისურის მასწავლებელი		☐	☐	☐	☐	☐
ხელოვნების მასწავლებელი		☐	☐	☐	☐	☐
ბუნებისმეტყველების მასწავლებელი		☐	☐	☐	☐	☐
ფსიქოლოგი		☐	☐	☐	☐	☐
სხვა სპეციალისტი		☐	☐	☐	☐	☐

შენიშვნა: ჯგუფს დაემატება იმ მასწავლებელთა მონაცემები, რომლებიც ასწავლიან მოსწავლეს და მათ საგანში იქმნება ისგ.

მონაცემები სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლისთვის მიმდინარე სასწავლო პროცესის თაობაზე

საგანთა ჩამონათვალი	ისგ	ესგ	არ ესწრება	დამატებითი სერვისის საჭიროება
ქართული ენა და ლიტერატურა	☐	☐	☐	☐ ინდივიდუალური გაკვეთილები რესურს ოთახში
მათემატიკა	☐	☐	☐	☐ სსსმ პირის ასისტენტი
გამოყენებითი და სახვითი ხელოვნება	☐	☐	☐	☐ მობილობისა და ორიენტაციის სპეციალისტი
მუსიკა	☐	☐	☐	☐ შესტური ენის თარჯიმანი
ინგლისური	☐	☐	☐	☐ შესტური ენის სპეციალისტი
ბუნებისმეტყველება	☐	☐	☐	☐ ოკუპაციური თერაპევტი
ჩვენი საქართველო	☐	☐	☐	
მე და საზოგადოება	☐	☐	☐	

სპორტი	☐	☐	☐	☐ ენისა და მეტყველების სპეციალისტი ☐ ფსიქოლოგი ☐ ტრანსპორტით მომსახურება ☐ ადაპტირებული ავეჯით სარგებლობა ☐ შინ სწავლება ☐ ინდივიდუალური განრიგით სარგებლობა ☐ სხვა ----- -----
მოქალაქეობა	☐	☐	☐	
ისტ-ი	☐	☐	☐	

შენიშვნა: თუ მოსწავლე არ ესწრება რომელიმე საგანს და არ აქვს შეფასება აღნიშნულ საგანში მულტიმედია ციპლინური გუნდის დასკვნით შესაძლებელია შეფასების გარეშე გადავიდეს შემდეგ კლასში

მოსწავლის ინდივიდუალური განრიგი					
საგნები ჭ დღეები ღ	ორშაბათი	სამშაბათი	ოთხშაბათი	ხუთშაბათი	პარასკევი
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					

შენიშვნა: ცხრილი ივსება მოსწავლის საგაკვეთილო ცხრილის შესაბამისად, შემდეგი აღნიშვნებით: მწვანე - ესწრება კლასის გაკვეთილს, ყვითელი - რესურს ოთახში მუშაობა, წითელი - გაკვეთილის დროს არ არის სკოლაში

ინფორმაცია მოსწავლის შინ სწავლასთან დაკავშირებულ დეტალებზე	
შინ სწავლების ხარგრძლივობა -	დატვირთვა კვირის განმავლობაში -
საგანი	დატვირთვა კვირაში
	პასუხისმგებელი მასწავლებელი

შენიშვნა: შინ სწავლების საჭიროება დადასტურებულია/უნდა იყოს დადასტურებული მულტიმედია ციპლინური გუნდის დასკვნით.

მოსწავლის სწავლა-სწავლების ხელშემწყობი აკომოდაციები			
სასწავლო პროცესი	გარემო პირობები	დამხმარე საშუალებები	დრო, განრიგი
☐ ბრაილის ანბანი; ☐ შრიფტის გაზრდა; ☐ კომუნიკაციის ალტერნატიული საშუალებების გამოყენება (ბარათებით კომუნიკაცია); ☐ ტექსტის ლექსიკის გამარტივება; ☐ ტექსტში მნიშვნელოვანი ადგილების მონიშვნა; ☐ ინსტრუქციის/მასალის მიწოდება სხვადასხვა გზებით; ☐ აუდიო მასალის გამოყენება; ☐ წერითი აქტივობის ზეპირით ჩანაცვლება ☐ ზეპირი აქტივობის წერით (სხვა ფორმით) ჩანაცვლება ☐ სხვა ----- -----	☐ საკლასო ოთახის მდებარეობა; ☐ მერხების განლაგება; ☐ მოსწავლეთა განთავსება; ☐ განათების მორგება; ☐ აკუსტიკური პირობების შექმნა; ☐ სივრცე შესვენებისთვის; ☐ ადაპტირებული ავეჯი; ☐ სხვა ----- -----	☐ ასისტენტი, რომელიც მონიშნავს პასუხებს; ☐ გამადიდებელი, ლუპა; ☐ ხმის გამამდიერებელი; ☐ კალკულატორი; ☐ კომპიუტერის ან დამხმარე მოწყობილობის გამოყენება; ☐ სხვა----- -----	☐ დროის გაზრდა; ☐ დროის შემცირება; ☐ შეფასების, გამოცდის ეტაპობრივი ჩატარება; ☐ დასწრების ინდივიდუალური გრაფიკი; ☐ შესვენების ინდივიდუალური გრაფიკი; ☐ დღის გრაფიკი, აქტივობების ხანგრძლივობა; ☐ აქტივობების ნაწილებად დაყოფა; ☐ სხვა ----- -----

მოსწავლის ძლიერი მხარეებისა და საჭიროებების აღწერა

აკადემიური უნარები	ძლიერი მხარეები	საჭიროებები
წერა		
კითხვა		
თხრობა		
ანგარიში		
შემეცნების სფერო	ძლიერი მხარეები	საჭიროებები
აღქმა		
ყურადღება		
მეხსიერება		
აზროვნება		

--	--	--

ან

ცნება	მოსწავლის მიღწევა (ცოდნის აქტუალური დონე)

გრძელვადიანი მიზნები

გრძელვადიანი მიზნები	
მოსწავლემ უნდა გააცნობიეროს	მოსწავლემ უნდა შეძლოს
ცნება:	
ცნება:	
ცნება:	
ცნება:	

კომპლექსური დავალება, მოკლევადიანი მიზნები, აქტივობები

<p>თემა/მიმართულება: კომპლექსური დავალების განხორციელების პერიოდი:</p>		
გრძელვადიანი მიზნები	საკითხი/საკითხები:	კომპლექსური დავალება მოკლევადიანი მიზნები
	<p>ეტაპები, აქტივობები, რესურსები</p>	

მოსწავლის პროგრესის შეფასება

<p>რას ვაფასებ?</p>		
<p>სოლო ტაქსონომიის დონე</p>	<p>მოსწავლის შესრულების აღწერა</p>	<p>განმავითარებელი უკუკავშირი</p>
<p>☐ აბსტრაქტული</p>		

☐ მიმართებითი		
☐ მულტისტრუქტურული		
☐ უნიტარული		
☐ პრექსტრუქტურული		

6.4. სსსმ მოსწავლის აკადემიური მიღწევის შეფასება, დასწრება და გაცდენები

1. სსსმ მოსწავლის აკადემიური მიღწევის შეფასება ხდება იმავე პრინციპით, როგორც ფასდება ნებისმიერი სხვა მოსწავლის აკადემიური მიღწევა. თუ სსსმ მოსწავლე განათლებას იღებს ინდივიდუალური სასწავლო გეგმით, ფასდება მის მიერ ინდივიდუალური სასწავლო გეგმით განსაზღვრული მიზნების მიღწევის დონე. სსსმ მოსწავლე, რომელიც წარმატებით ძლევს ინდივიდუალურ სასწავლო გეგმას, ფასდება მაღალი ქულით.
2. სსსმ მოსწავლისთვის შემესტრული, წლიური და საფეხურის ქულები გამოითვლება იმავე პრინციპით, როგორც სხვა მოსწავლეებისთვის.
3. გამონაკლის შემთხვევაში, დასაშვებია სსსმ მოსწავლეს არ ჰქონდეს შემესტრული შეფასება ერთ ან რამდენიმე საგანში. გამონაკლისი დაიშვება მულტიდისციპლინური გუნდის დასკვნის საფუძველზე. გამონაკლის შემთხვევაში მოსწავლის საგნის შემესტრული ქულა წარმოადგენს საგნის წლიურ ქულას. თუ სსსმ მოსწავლე რომელიმე საგანში მოცემულ შემესტრულში არ ფასდება, ეს ხელს არ უშლის მას გადავიდეს მომდევნო კლასში.
4. თუ სსსმ მოსწავლეს აქვს მოწყვლადი ჯანმრთელობის მდგომარეობა და არსებობს ამის დამადასტურებელი საბუთი მის პირად საქმეში, სსსმ მოსწავლის მიმართ არ ვრცელდება 30% და მეტი გაცდენების გამო ექსტერნატის გამოცდები.

6.5. მოსწავლეთა შინ სწავლება

1. სკოლას შინ სწავლების რეჟიმზე გარდა სსსმ მოსწავლისა(საჭიროების შემთხვევაში) გადაჰყავს ის მოსწავლეები, რომლებიც არ არიან სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეები, მაგრამ საჭიროებენ მკურნალობას ერთ თვეზე მეტი ვადით და აღნიშნული ცნობილი ხდება სკოლისათვის სამედიცინო დაწესებულების მიერ გაცემული ცნობის საფუძველზე.
2. მოსწავლეზე, შინ სწავლებაზე გადასვლის მომენტიდან, არ გავრცელდება ეროვნული სასწავლო გეგმის 38-ე მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული მოთხოვნა.
3. სკოლა ადგენს განრიგს, რომლის მიხედვითაც სკოლის მიერ განსაზღვრული მასწავლებელი/მასწავლებლები განახორციელებს მოსწავლესთან ვიზიტს/ჩართვას. განრიგი და მისაღწევი შედეგები (მასწავლებლების, ფსიქოლოგის ჩართულობით) გაიწერება სკოლის მიერ კონკრეტული შემთხვევისთვის და ეცნობება მშობელს და მოსწავლეს.
4. შინ სწავლების პროცესში სკოლა იყენებს პირისპირ ან დისტანციური (სინქრონული და ასინქრონული) სწავლების ფორმას. დისტანციური სწავლების შემთხვევაში, ურთიერთმეთანხმების საფუძველზე სკოლა იყენებს მოსწავლისთვის და მასწავლებლისთვის მოსახერხებელ ელ.პლატფორმას.
5. მოსწავლის შინ სწავლების შემთხვევაში, სკოლა უზრუნველყოფს შინ სწავლებაზე მყოფი მოსწავლისთვის შესაბამისი კლასის საათობრივი ბადით განსაზღვრული თითოეული საგნისთვის

(გარდა სპორტის საგნობრივი ჯგუფით გათვალისწინებული საგნებისა) კვირაში მინიმუმ 1 გაკვეთილის ჩატარებას.

6. მოსწავლის შინ სწავლების შემთხვევაში, სკოლა უზრუნველყოფს შემაჯამებელი დავალებების ჩატარებაზე/აღდგენაზე მოსწავლისთვის ხელშეწყობას.

7. მოსწავლის შინ სწავლების შემთხვევაში, სპორტის საგნობრივ ჯგუფში შემავალი საგნების შეფასებისას მასწავლებელმა უნდა გაითვალისწინოს მოსწავლის ფიზიკური მდგომარეობა.

8. კონკრეტული მოსწავლისთვის სწავლის შედეგების მიღწევის შუალედურ მონიტორინგს განახორციელებს სკოლის სასწავლო პროცესის მენეჯერი მოსწავლესთან, მასწავლებელთან, მშობელთან გასაუბრებით, ელ. კითხვარის გამოყენებით, დაკვირვებით და სხვა.

სწავლის შედეგების მიღწევის ფინალური მონიტორინგი კი განხორციელდება შესაბამისი ინსტრუმენტებით მოსწავლის სკოლაში დაბრუნებისას. საჭიროების შემთხვევაში, დაიგეგმება რემედიაციის შესაბამის აქტივობები.

6.6. უსაფრთხო და მოსწავლეზე ორიენტირებული გარემო

იმისათვის, რომ სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლემ (სსსმ) სკოლაში თავი უსაფრთხოდ და დაცულად იგრძნოს:

- სკოლა ქმნის სამუშაო ჯგუფს, რომელიც უზრუნველყოფს სსსმ მოსწავლისათვის მიმართულების განსაზღვრას, ინდივიდუალური სასწავლო გეგმების შემუშავებას და ხელს შეუწყობს მის განხორციელებას.
- სსსმ მოსწავლის საჭიროების შესაბამისად, იქმნება ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა;
- მასწავლებელს, მულტიდისციპლინურ გუნდთან შეთანხმებით, საჭიროებისამებრ, შეეძლება სსსმ მოსწავლეს შეუცვალოს გაკვეთილები ან შეუმციროს რაოდენობა.
- მასწავლებელს შეეძლება საჭიროებისამებრ, შეიმუშაოს ალტერნატიული აქტივობები;
- ცოდნის ხარისხის გაზრდის მიზნით, ჩაუტაროს დამატებითი მეცადინეობა, შეაფასოს ინდივიდუალური მიღწევების მიხედვით;
- სკოლა წახალისებს მოსწავლეს, ზოგჯერ უბიძგებს კიდევ, გახდეს დამოუკიდებელი, რამდენადაც ეს მისთვის იქნება შესაძლებელი;
- სკოლა ჩამოუყალიბებს მოსწავლეს სხვადასხვა უნარს (კითხვის, წერისა და აზროვნების უნარები, რომელიც დამოუკიდებელი ცხოვრებისათვის არის საჭირო);
- ვიზუალური გზით სწავლებისას გამოყენებული იქნება ნახატმანიპულაციები, (მათემატიკის) დიაგრამები, ილუსტრირებული სახელმძღვანელოები, ვიდეოები, ფორმატები, სლაიდები და სხვა თვალსაჩინოებები;
- გამოყენებული იქნება სხვადასხვა თამაში სოციალური განვითარებისთვის;
- ექნებათ კომპიუტერის გამოყენების საშუალება;
- სსსმ მოსწავლის სწავლების პროცესში აქტიურად იქნება ჩართული სსსმ მოსწავლის მშობელი.

6.7. მოსწავლის სწავლასთან დაკავშირებული სირთულეების მართვა

სწავლის უნარის დარღვევის მქონე ბავშვებს არ აქვთ ინტელექტუალური განვითარების შეფერხება, ისინი ისეთივე ნიჭიერები და გონებამახვილები შეიძლება იყვნენ, როგორც ნებისმიერი ბავშვი. მიუხედავად ამისა, მათ აღენიშნებათ სპეციფიკური სირთულეები სწავლაში და თუ სწავლების

მეთოდი და სტრატეგია არ არის მორგებული მათი სწავლის უნიკალურ საჭიროებებზე, მათ ათვისების პრობლემები შეექმნებათ.

განასხვავებენ სწავლის უნარის დაქვეითების შემდეგ სახეებს - (ა) დისკალკულია (ბ) დისლექსია. სწავლის უნარის დარღვევა ყველა ბავშვის შემთხვევაში განსხვავებულია, თუმცა მათ შესაძლებელია ახასიათებდეთ ქვემოთ მოცემული თავისებურებები.

დისკალკულია

დისკალკულია მდგომარეობაა, რომელიც არითმეტიკული უნარების ათვისებას უშლის ხელს. დისკალკულიის მქონე მოსწავლეს შეიძლება ჰქონდეს ციფრების ათვისების, მათი მნიშვნელობის გააზრების, მარტივი არითმეტიკული ოპერაციების შესრულების პრობლემები. დისკალკულიის მქონე ბავშვებს შეიძლება ჰქონდეთ თვლის, უკუთვლის სირთულეები. მათ შეიძლება შეასრულონ უკუთვლის დავალება 90; 80; 70.. მაგრამ გაუჭირდეთ ასეთი: 92; 82; 72... ბავშვებს ხშირად უჭირთ ციფრების თანმიმდევრობით დალაგება, განსაკუთრებით ისეთი ციფრების, როგორცაა 0.5; 0.6; 0.7; 0.9 და ა.შ. ასევე უჭირთ ტრანზიცია თვლისას ერთეულებიდან ათეულებზე, ათეულებიდან ასეულებზე და ა.შ., მაგ., 198; 199; 200; 201 ან 998; 999; 1000; 1001 და სხვა.

ზოგიერთი მოსწავლისთვის შეიძლება დამაბნეველიც იყოს წილადი, მაგ., იმის გაგება, თუ რატომ არის $\frac{1}{2}$ მეტი, ვიდრე $\frac{1}{20}$, - როცა იციან, რომ 20 აქ ყველაზე დიდი ციფრია; ანალოგიურად უჭირთ ცხრილების გაგებაც. თვლის დროს დისკალკულიის მქონე ბავშვები ხშირად ეყრდნობიან თითებით ან კონკრეტული ობიექტებით კალკულაციას, ამიტომ უჭირთ დიდი ციფრებით ოპერირება. ხშირად მათ კალკულაციაში ეხმარება ე.წ. პატერნები, მაგ., წინარე ცოდნას - $3+2=5$, შეუძლია დახმარება კალკულაციაში: $43+2=45$. მოსწავლეს სწავლაში განსაკუთრებულ სირთულეებს უქმნის მუშა მესხიერების პრობლემები. ამ ფაქტის გამო შესაძლებელია მას გაუჭირდეს ზეპირად გაკეთებული კალკულაციის ჩაწერა. ბავშვი, რომელსაც მათემატიკის სწავლის სირთულეები აქვს, შეიძლება საკმაოდ წარმატებული იყოს სხვა, არამათემატიკურ საგნებში, თუმცა ერთი რამ ფაქტია - დისკალკულია ენის ათვისების სირთულეს (დისლექსიას) უკავშირდება.

დისლექსია

დისლექსია ძირითადად წარმოადგენს ენის პროცესირების სირთულეს და ვლინდება წიგნიერების - კითხვის, ზოგ შემთხვევაში კი არითმეტიკული უნარების ათვისების სირთულეში. დისლექსიის მქონე ბავშვებისთვის სერიოზულ სირთულეს წარმოადგენს იშვიათად გამოყენებული სიტყვების კითხვა, მათ შორის აბსტრაქტული მათემატიკური ცნებების გაგება. მათ ასევე შეიძლება უჭირდეთ ასოების და სიტყვების ცნობა, სიტყვების სწრაფად და შეუფერხებლად ან თუნდაც ასო-ასო კითხვა. ზოგიერთ მათგანს უჭირს დროის ერთეულების, მაგ., კვირის დღეების ან თვეების თანმიმდევრობის დამახსოვრება. ასევე დამაბნეველი შეიძლება იყოს მათთვის დროის აღმნიშვნელი ლექსიკა, მაგ., 5-ის 10 წუთია ან ხუთს ათი წუთი აკლია. ბავშვებს უჭირთ იმ ლექსიკის ათვისება, რომელიც გამოხატავს დროს, გაზომვას, მიმართულებას, სივრცეს. მათ ბევრი დრო სჭირდებათ იმისთვის, რომ მარჯვენა-მარცხენის გარჩევა ისწავლონ. მათთვის ასევე რთულია სამგანზომილებიანი ობიექტების და ორგანზომილებიანი გამოსახულების ცნობა. ბავშვებს ასევე შეიძლება გაუჭირდეთ ცხრილების წაკითხვა, მაგ., X და Y ღერძების გააზრება/დამახსოვრება.

შეიძლება უჭირდეთ სიდიდეების ამსახველი ცნებების გაგება, მაგ., ინსტრუქცია - „უდიდეს სიდიდეს გამოაკელით უმცირესი სიდიდე“ - შეიძლება რთული იყოს მათთვის. ეს იმ სირთულეების მცირე ჩამონათვალია, რომლებიც შეიძლება აღენიშნებოდეს სწავლის უნარის დარღვევის მქონე ბავშვს, თუმცა მასწავლებელს უნდა ახსოვდეს: დისლექსიის ან დისკალკულიის მქონე ყველა ბავშვი უნიკალურია; საჭიროა ყურადღებით ყოფნა, რათა მისი უნიკალური საჭიროება არ გამოჩნდეს და მოახდინოს დროული და ადექვატური რეაგირება. დაბალი სოციალურ-ეკონომიკური სტატუსის

მქონე, ქუჩაში მცხოვრები და მომუშავე ბავშვები მთელ მსოფლიოში და მათ შორის საქართველოში არსებობს ოჯახები სიღარიბის ზღვარს მიღმა, ბევრი ბავშვი დროის უმეტეს ნაწილს არა სკოლასა და ოჯახში, არამედ ქუჩაში ატარებს.

სოციალური (ინტერპერსონალური, ოჯახური, ეკონომიკური, კულტურული) ფაქტორები ერთ-ერთი ძალიან სერიოზული და მნიშვნელოვანი ფაქტორებია, რომელსაც უარყოფითი გავლენა შეიძლება ჰქონდეს ბავშვის სწავლაზე და მოგვიანებით, ზრდასრული პიროვნების ცხოვრების ხარისხზე. მძიმე სოციალურ-ეკონომიკური ფაქტორის გავლენა განსაკუთრებით ნეგატიურია, რამდენადაც ის განათლების გარდა ისეთ სასიცოცხლო მნიშვნელობის სფეროებსაც ეხება, როგორცაა კვება და ჯანმრთელობა, კოგნიტური განვითარება, ემოციური მდგომარეობა.

ისეთი ფაქტორი, როგორცაა საცხოვრებელი სახლის არ არსებობა, კავშირშია ბავშვების ემოციურ განვითარებასთან. ეს ფაქტორი იწვევს ისეთ ფსიქოლოგიურ პრობლემებს, როგორცაა აღზნების/შფოთვის მაღალი დონე, დეპრესია და ქცევითი აშლილობა.

ქუჩაში მცხოვრებ ბავშვებში ბევრად ხშირია ქცევითი აშლილობები, მაღალია დეპრესიის შფოთვისა და აღზნების დონე, ვიდრე დაბალი სოციალურ-ეკონომიკური სტატუსის მქონე ოჯახებში. ყველა ეს ფაქტორი განიხილება როგორც სწავლის ხელშემშლელი პირობა, რადგან ქუჩაში ცხოვრებით გამოწვეული სტრესი მნიშვნელოვნად ამცირებს ბავშვის სასკოლო წარმატებას.

იმისათვის, რომ მოზარდმა მძიმე სოციალური გამოცდილებით შესძლოს საგანმანათლებლო პროცესში ჩართვა, თანამონაწილეობა და პროგრესის ჩვენება. მნიშვნელოვანია სკოლამ უზრუნველყოს, რომ მოსწავლეს გაუჩნდეს მიკუთვნებულობის განცდა სკოლასთან და გააცნობიეროს სასკოლო ცხოვრების მნიშვნელობა.

საწყის ეტაპზე სკოლასთან იდენტობა, მოსწავლის როლის მორგება/ გათავისება, ხდება იმ წარმატების საფუძველზე, რასაც ბავშვი სწავლის პროცესში აღწევს. ბავშვი, რომელიც წარმატებულია და იღებს დადებით შეფასებებს, თავს აღიქვამს სკოლის და კლასის წევრად, უჩნდება კლასთან იდენტობა, ეს კი, თავის მხრივ, ზრდის მოსწავლის მოტივაციას, ჩაერთოს საკლასო აქტივობებში, რაც მისი მაღალი აკადემიური მიღწევის აუცილებელი პირობაა. ბავშვისთვის, რომელიც ცხოვრების დიდ ნაწილს ქუჩაში ატარებს, სწორედ ქუჩაში ცხოვრების წესია მისთვის მნიშვნელოვანი და წამყვანი. ასევე ბავშვს, რომელიც ოჯახთან ერთად თავშესაფრის ძიებაში ხშირად იცვლის საცხოვრებელ ადგილს და სკოლას, ბუნებრივია, გაუჭირდება სკოლასთან იდენტობის განცდა. ქუჩაში მცხოვრები და მომუშავე ბავშვების სკოლაში ჩართვა, გარდა განათლებისა, იმითაც არის მნიშვნელოვანი, რომ ხშირად სკოლა მათთვის სტაბილურობის ერთადერთი წყაროა, რომელსაც შეუძლია ბავშვს აღმოუჩინოს ის აუცილებელი მხარდაჭერა, რომელიც მათთვის სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია.

ბავშვებს, რომლებსაც კლასი გაამეორებინეს, აქვთ ბევრად დაბალი თვითშეფასება, სოციალიზაციის პრობლემა და გამოხატავდნენ ბევრად ნეგატიურ დამოკიდებულებას სკოლისადმი, ვიდრე სხვა ბავშვები.

კლასში ჩატოვება მნიშვნელოვნად ზრდის ბავშვის მიერ სკოლის მიტოვების ალბათობას კლასში ჩატოვება მხედველობის დაკარგვასა და მშობლების დაკარგვასთან ერთად არის ყველაზე ძლიერი სტრესფაქტორი ბავშვებისთვის.

გამოიყო ძირითადი საჭიროებები, რომლებიც ხელს უშლის ქუჩაში მცხოვრები ბავშვების სწავლას:

- მუდმივი საცხოვრებელის საჭიროება – საცხოვრებელი ადგილის ხშირი ცვლა იწვევს სკოლის ხშირ ცვლას, რაც უარყოფით გავლენას ახდენს სწავლაზე.
- სკოლაში დასწრების რაოდენობა მნიშვნელოვნადაა დაკავშირებული საცხოვრებელი ადგილის ცვლის სიხშირესთან. ასევე, ბავშვის გადაყვანა ერთი ოჯახიდან მეორეში მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს დასწრებასა და სწავლაში. შესაბამისად, მნიშვნელოვანია, ბავშვი ხშირად არ იცვლიდეს

საცხოვრებელ ადგილს და შენარჩუნებული იყოს ოჯახის და ბავშვის თემთან კავშირი (ჰქონდეს გარკვეული იდენტიფიკაცია თემთან).

- სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროება – ქუჩაში მცხოვრებ და მომუშავე ბავშვებს პედაგოგიური ხელმძღვებულობის ფონზე შეიძლება მეორადად აღენიშნებოდეთ განვითარების შეფერხება და სწავლის სირთულეები. მათი აკადემიური მიღწევა მნიშვნელოვნად შეიძლება ჩამორჩებოდეს ოჯახში მცხოვრები ბავშვების აკადემიურ მიღწევებს. მიუხედავად ამისა, ისინი უნდა სწავლობდნენ ეროვნული სასწავლო გეგმით, თუმცა შეიძლება მათ დასჭირდეთ ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა. ამავდროულად, საწყის ეტაპზე, ბავშვის სკოლაში ჩარიცხვისას აუცილებელია ტრანზიციის გეგმის არსებობა, სადაც ასახული იქნება ცხოვრების ახალ ეტაპზე გადასვლისთვის საჭირო თანმიმდევრული ნაბიჯები, ბავშვის აკადემიური საჭიროებები და მათთან გამკლავებისთვის დასახული გზები.
- ძალადობისგან დაცვის საჭიროება – ბავშვი, რომელიც დიდი დროს ატარებს ქუჩაში, შეიძლება იყოს ძალადობის მსხვერპლი როგორც თანატოლების, ასევე უფროსების მხრიდან. ეს ფაქტი არა მხოლოდ სწავლაზე ახდენს ცუდ გავლენას, არამედ ბავშვის ემოციურ და სოციალურ კეთილდღეობაზე. საჭიროა სკოლამ და თემმა იზრუნონ ძალიან დელიკატური და არადისკრიმინაციული გზით, რომ საჭიროების შემთხვევაში ბავშვებს შესთავაზონ ფსიქოლოგიური სამსახური კონფიდენციალობის სრული დაცვით.
- ჯანმრთელობის დაცვის საჭიროება - ქუჩაში და არაკეთილსაიმედო გარემო პირობებში ცხოვრება არცთუ იშვიათად იწვევს ჯანმრთელობასთან დაკავშირებულ პრობლემებს, რაც როგორც პრევენციულ მექანიზმებს, ისე სწორ რეაგირებას საჭიროებს.
- ტანსაცმლისა და სასკოლო ნივთების საჭიროება - ხშირად ბავშვის ნივთების არქონა წარმოადგენს მოზარდთა მხრიდან საგანმანათლებლო სისტემაში ჩართვაზე უარის თქმის მიზეზს.
- სტიგმა - არცთუ იშვიათად ქუჩაში მცხოვრები მოზარდები სკოლაში სიარულზე უარს ამბობენ სტიგმის გამო, რასაც ისინი აწყდებიან საგანმანათლებლო სისტემაში თანატოლების და უფროსების მხრიდან.
- ტრანსპორტის საჭიროება – მნიშვნელოვანია სკოლამ გაითვალისწინოს, რამდენად აქვს ბავშვს სახლიდან სკოლამდე და სკოლიდან სახლამდე ტრანსპორტირების შესაძლებლობა, ვინაიდან სკოლის გაცდენის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მიზეზი ესეც შეიძლება იყოს.
რა სირთულის წინაშეც არ უნდა იდგეს მოზარდი, სოციალური სტატუსი არ უნდა გახდეს მისი სკოლიდან გარიყვის მიზეზი. ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლამ უნდა უზრუნველყოს მოზარდთა სასწავლო პროცესში ჩართვა, თანამონაწილეობა და აკადემიური პროგრესის მიღწევა. განათლების პროცესის სწორად ორგანიზების შემთხვევაში შესაძლებელია განათლების ფუნდამენტური მიზნების მიღწევა.
მოსწავლის სწავლასთან დაკავშირებული სირთულეების განსაზღვრისა და სწავლასთან დაკავშირებით გამოხატული სირთულის პირველადი მართვის მიზნით სკოლაში ფუნქციონირებს შემდეგი მექანიზმი:
- კლასის დამრიგებელი მასწავლებლებისგან მიღებული ინფორმაციასა და საკუთარ დაკვირვებაზე დაყრდნობით აკეთებს მუდმივ მონიტორინგს, რომლის შედეგებს აცნობს დირექციას;
- სასწავლო პროცესის მენეჯერი მასწავლებლების მიერ გაკეთებულ განმავითარებელ შეფასებებს აანალიზებს და გამოაქვს შესაბამისი დასკვნა (დამრიგებლის ყოველთვიური კომენტარები და საგნის მასწავლებლების კომენტარები სემესტრში ორჯერ);
- გაკვეთილზე დაკვირვების დროს სხვა კრიტერიუმებთან ერთად, ყურადღება ექცევა მოსწავლის სწავლის შესაძლო სირთულეებს. სასწავლო პროცესის მენეჯერის მიერ სემესტრში ორჯერ ხდება დაკვირვების შედეგებთან დაკავშირებით კლასში შემავალ მასწავლებლებთან ერთად მსჯელობა.

- იმ შემთხვევაში, თუ საგნის მასწავლებელი/კლასის დამრიგებელი მიიჩნევს, რომ მოსწავლეს თანატოლებთან შედარებით აქვს სიძნელე სწავლაში და მისთვის საჭიროა ეროვნული სასწავლო გეგმის მოდიფიცირება ან/და სასწავლო გარემოსთან ადაპტაცია ან/და ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის შედგენა და განხორციელება, საგნის მასწავლებელი/კლასის დამრიგებელი ვალდებულია, ამის შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს მოსწავლის კლასის დამრიგებელს (საგნის მასწავლებლის შემთხვევაში), სკოლის დირექციას.
- შესაბამის ინფორმაციას სკოლის დირექცია აწვდის მოსწავლის კანონიერ წარმომადგენელს და ორგანიზებას უწევს მოსწავლის კლასის დამრიგებლის, სკოლის დირექციის, ფსიქოლოგისა და მოსწავლის კანონიერი წარმომადგენლის შეხვედრას.
- მოსწავლის კანონიერი წარმომადგენლის წერილობითი განცხადების შემთხვევაში, მოსწავლის კლასის დამრიგებელი მიმართავს ფსიქოლოგს მოსწავლის სწავლასთან დაკავშირებული სირთულის პირველადი მართვის შესახებ წერილობითი რეკომენდაციების შემუშავების თაობაზე. მასწავლებელი/მასწავლებლები/კლასის დამრიგებელი, სპეც. მასწავლებელი განსაზღვრავენ და იღებენ ზომებს მოსწავლის მიერ სწავლასთან დაკავშირებით გამოხატული სირთულის პირველადი მართვის მიზნით, მოსწავლის კანონიერი წარმომადგენლის, კლასის დამრიგებლის (მასწავლებლის შემთხვევაში) და სკოლის დირექციის წარმომადგენლის ჩართულობით.
- მოსწავლის კლასის დამრიგებელი და მასწავლებელი/მასწავლებლები ურთიერთთანამშრომლობის საფუძველზე ვალდებული არიან შეასრულონ რეკომენდაციები. ასევე, აღნიშნული რეკომენდაციების საფუძველზე განსაზღვრონ და მიიღონ ყველა საჭირო ზომა მოსწავლის მიერ გამოხატული სირთულის პირველადი მართვის მიზნით.
- იმ შემთხვევაში, თუ არსებობს დასაბუთებული ვარაუდი, რომ მოსწავლეს გამოხატული აქვს სწავლასთან დაკავშირებული სირთულე, მიუხედავად სკოლის მიერ ამ მუხლით გათვალისწინებული ზომების მიღებისა ვერ ძლევს ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებულ მინიმალურ მოთხოვნებს 1-დან 2 თვის განმავლობაში, სკოლის დირექტორი სამინისტროს მულტიდისციპლინური გუნდის მიერ მოსწავლის სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების შეფასებას.

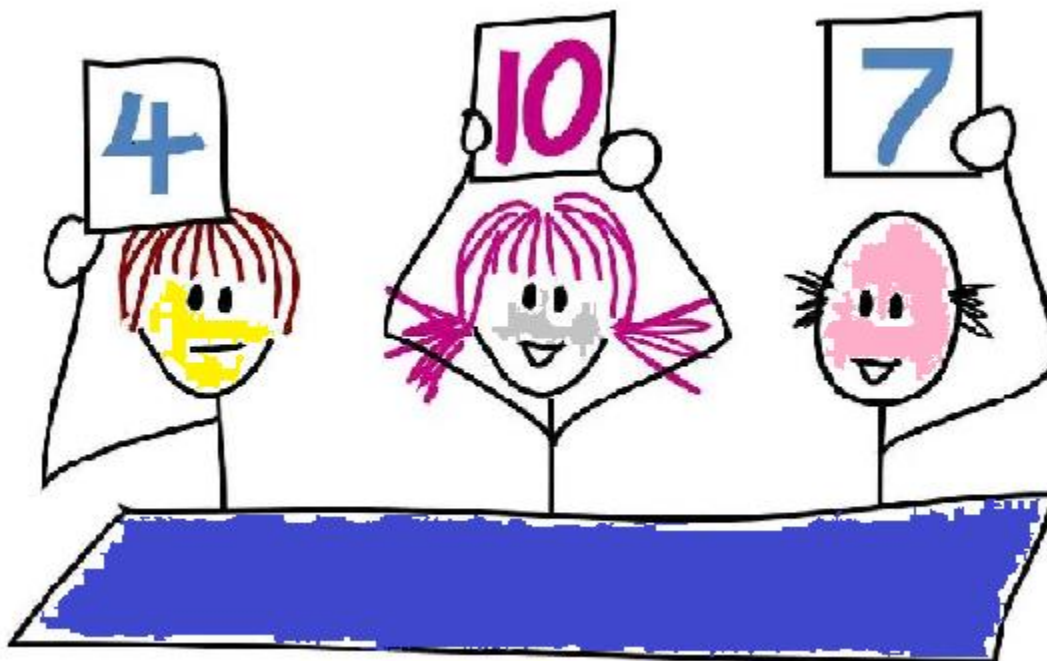
6.8. მოსწავლის სირთულის ანალიზი

მოსწავლე:	საგანი:
ზოგადი ხასიათის პრობლემები, რომლებმაც გამოიწვია ჩავარდნა; ამ პრობლემების სავარაუდო მიზეზები.	
<hr/> <hr/>	
სპეციფიკური ხასიათის პრობლემები, რომლებმაც გამოიწვია ჩავარდნა; ამ პრობლემების სავარაუდო მიზეზები.	
<hr/> <hr/>	
რის გაკეთებაა დაგეგმილი პრობლემების გადასაჭრელად სემესტრის განმავლობაში (ჩამოწერეთ კონკრეტული საქმიანობები და აღნიშნეთ მოსწავლის, მასწავლებლის და მშობლის პასუხისმგებლობები).	
<hr/> <hr/>	
მშობელი-----	

მასწავლებელი-----

თარიღი:

7. შეფასება და გაცდენები. შეფასების ტიპები, კომპონენტები, კრიტერიუმები, სქემები

7.1. განმსაზღვრელი და განმავითარებელი შეფასება კლასში

1. შეფასება შეიძლება იყოს: განმსაზღვრელი და განმავითარებელი.
2. განმსაზღვრელი შეფასება ადგენს მოსწავლის მიღწევის დონეს საგნობრივი სასწავლო გეგმის შედეგებთან მიმართებაში.
3. განმავითარებელი შეფასება ადგენს თითოეული მოსწავლის განვითარების დინამიკას და მიმართულია სწავლის ხარისხის გაუმჯობესებაზე.

7.2. განმსაზღვრელი და განმავითარებელი შეფასებების აღწერილობა

	განმავითარებელი	განმსაზღვრელი
--	-----------------	---------------

მიზნები	სწავლის ხარისხის გაუმჯობესება; მოსწავლის წინსვლისა და განვითარების ხელშეწყობა.	მოსწავლის აკადემიური მიღწევის დონის დადგენა საგნობრივი სასწავლო გეგმის შედეგებთან მიმართებაში.
ამოცანები	ცოდნის კონსტრუირებისა და ცოდნათა ურთიერთდაკავშირების პროცესის შეფასება; წინარე ცოდნის/წარმოდგენების დადგენა; მოსწავლის მიერ თავისივე ძლიერი და სუსტი მხარეების დადგენის უნარის შეფასება; მოსწავლის მიერ საკუთარი წინსვლის ხელშესაწყობად გააზრებული ნაბიჯების გადადგმის უნარის შეფასება; ცოდნის სამივე კატეგორიის ათვისების პროცესის შეფასება; ცოდნის ერთობლიობათა ფუნქციურად გამოყენების უნარის შეფასება.	ცოდნათა ურთიერთდაკავშირების უნარის შეფასება; ცოდნის სამივე კატეგორიის გამოყენების უნარის შეფასება; ცოდნის ერთობლიობათა ფუნქციურად გამოყენების უნარის შეფასება.
წარმატების კრიტერიუმი	განხორციელებული წინსვლა წინარე შედეგებთან/წინარე დონესთან შედარებით.	მიღწევის დონე საგნობრივი სასწავლო გეგმის მოთხოვნებთან შედარებით
შემფასებელი და შეფასების ფორმები	მასწავლებელი: ზეპირსიტყვიერი ან წერილობითი უკუკავშირი, წამახალისებელი მითითებები, სიმბოლური ნიშნები და ა.შ.. მოსწავლეები: თვითშეფასებით; ურთიერთშეფასებით.	მასწავლებელი: ქულა (შეიძლება ახლდეს კომენტარი ძლიერი და სუსტი მხარეების აღწერით, ხარვეზების გამოსასწორებელი მითითებებით).

7.3. აკადემიური მიღწევის დონეები და შეფასების სისტემა

მოსწავლეთა აკადემიური მიღწევები ფასდება ათქულიანი სისტემით ხუთი დონის მიხედვით:

ქულები	შეფასების დონეები
10	მაღალი
9	
8	საშუალოზე მაღალი
7	
6	საშუალო
5	
4	საშუალოზე დაბალი
3	
2	დაბალი
1	

7.4. შეფასება დაწყებით, საბაზო და საშუალო საფეხურებზე

- I-IV კლასებსა და V კლასის პირველ სემესტრში მხოლოდ განმავითარებელი შეფასება გამოიყენება. ამ კლასებში წლის ბოლოს საგნის მასწავლებლებმა უნდა დაწერონ მოსწავლის მოკლე წერილობითი შეფასება, რომელშიც დაახასიათებს მოსწავლეს, აღნიშნავს მის წარმატებებს და მიუთითებს, რაში სჭირდება მოსწავლეს დახმარება საკუთარი შესაძლებლობების უკეთ გამოსავლენად. კლასის დამრიგებელმა, საკუთარი და სხვა მასწავლებლებისაგან მიღებული ინფორმაციის საფუძველზე, IV კლასის ბოლოს უნდა დაწეროს შემაჯამებელი წერილობითი შეფასება.
- V კლასის მეორე სემესტრსა და VI-XII კლასებში განმავითარებელი და განმსაზღვრელი შეფასება გამოიყენება. მოსწავლე ფასდება ათქულიანი სისტემით, ყველაზე დაბალი ქულა არის 1, ხოლო ყველაზე მაღალი ქულა - 10.
- V-XII კლასებში სპორტის საგნობრივ ჯგუფში გაერთიანებულ საგნებში, საგანში „საგზაო ნიშნები და მოძრაობის უსაფრთხოება“, არჩევით საგნებში, სამოქალაქო განათლებისა და ხელოვნების პროექტში მოსწავლე ფასდება ჩათვლის სისტემით: ჩაეთვალა/არ ჩაეთვალა.
- დამატებითი სავალდებულო საგნის/საგნების შეფასება არ იანგარიშება საფეხურის ქულის გამოთვლისას.

7.5. მოსწავლის შეფასების კომპონენტები

- სემესტრის განმავლობაში მოსწავლეები ფასდებიან სამი კომპონენტის მიხედვით:
  - მიმდინარე საშინაო დავალება;
  - მიმდინარე საკლასო დავალება;
  - შემაჯამებელი დავალება.
- მასწავლებელს შეუძლია სემესტრის განმავლობაში განმავითარებელი შეფასება გამოიყენოს ნებისმიერ კომპონენტში.
- სემესტრის განმავლობაში განმსაზღვრელი შეფასებით მოსწავლეები ფასდებიან შემდეგ კომპონენტებში:
  - მიმდინარე საკლასო დავალება (V კლასის მეორე სემესტრი, VI-XII კლასები),
  - მიმდინარე საშინაო დავალება (VII-XII კლასები),
  - შემაჯამებელი დავალება (V კლასის მეორე სემესტრი, VI-XII კლასები).
- შეფასების კომპონენტებს ერთნაირი წონა აქვს.
- I-VI კლასებში საშინაო დავალების კომპონენტში გამოიყენება მხოლოდ განმავითარებელი შეფასება.
- I-IV კლასებსა და V კლასის პირველ სემესტრში საკლასო და შემაჯამებელ დავალებათა კომპონენტებში გამოიყენება მხოლოდ განმავითარებელი შეფასება.
- V კლასის მეორე სემესტრსა და VI-XII კლასებში საკლასო და შემაჯამებელ დავალებათა კომპონენტებში გამოიყენება როგორც განმსაზღვრელი, ასევე განმავითარებელი შეფასება.

	I-IV კლასები და V კლასის პირველი სემესტრი	V კლასის მეორე სემესტრი და VI კლასი	საბაზო-საშუალო საფეხურები
მიმდინარე საშინაო დავალება	განმავითარებელი შეფასება	განმავითარებელი შეფასება	განმავითარებელი შეფასება განმსაზღვრელი შეფასება
მიმდინარე საკლასო დავალება	განმავითარებელი შეფასება	განმავითარებელი შეფასება	განმავითარებელი შეფასება განმსაზღვრელი შეფასება

		განმსაზღვრელი შეფასება	
შემაჯამებელი დავალება	განმავითარებელი შეფასება	განმავითარებელი შეფასება განმსაზღვრელი შეფასება	განმავითარებელი შეფასება განმსაზღვრელი შეფასება

8. შემაჯამებელი დავალების კომპონენტში სავალდებულოა კომპლექსური, კონტექსტის მქონე დავალებების გამოყენება (მაგ., ესეს დაწერა, პროექტის მომზადება, ლაბორატორიული კვლევის ჩატარება, რეფერატის დაწერა, ამოცანის ამოხსნა, სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების ნიმუშის შექმნა, მოთხრობის შედგენა, მონაცემთა ბაზის შექმნა, კონკრეტული პრობლემის გადაჭრა, საველე-გასვლითი სამუშაოს ან სასწავლო ექსკურსიის ანგარიშის მომზადება და სხვ.). ამგვარ დავალებაში შესრულებული სამუშაოს მრავალმხრივი შეფასებისათვის პედაგოგმა უნდა შეიმუშავოს მოსწავლეების შეფასების კრიტერიუმები.
9. მოსწავლე ვალდებულია შეასრულოს კლასში ჩატარებული ყველა შემაჯამებელი დავალება;
10. თუ მოსწავლე არ შეასრულებს რომელიმე შემაჯამებელ დავალებას გაცდენის გამო, მას გაცდენილი შემაჯამებელი დავალებების აღდგენის საშუალება ეძლევა. შემაჯამებელი დავალებების აღდგენის შესაძლებელია სემესტრის დასრულებამდე ჯგუფურად ან ინდივიდუალურად. ინფორმაცია კლასის დამრიგებელმა უნდა მიაწოდოს მშობელს და თუ მოსწავლე უარს იტყვის შემაჯამებელი სამუშაოს აღდგენაზე, მშობელმა უნდა დაადასტუროს წერილობით ამ ფაქტის შესახებ ინფორმაციის ფლობა;
11. თითოეული მასწავლებელი ვალდებულია, კათედრას წარუდგინოს მის მიერ კლასში ჩატარებული შემაჯამებელი დავალებების დოკუმენტაცია. აღნიშნულ დოკუმენტაციაში წარმოდგენილი უნდა იყოს: შემაჯამებელი დავალების ნომერი, შემაჯამებელი დავალების პირობა, საგნის სტანდარტის ის შედეგი/შედეგები, რომლის შეფასებასაც ემსახურება კონკრეტული შემაჯამებელი დავალება; კრიტერიუმები, რომლითაც შეფასდება ეს დავალებები; ასევე, მოსწავლეების მიერ შესრულებული და მასწავლებლის მიერ შეფასებული შემაჯამებელი დავალების რამდენიმე ნიმუში ან შესრულებული შემაჯამებელი დავალების ამსახველი ვიზუალური მასალა.

7.6. განმსაზღვრელი შეფასების ქულათა სახეობები

ზოგადსაგანმანათლებლო სისტემაში გამოიყენება განმსაზღვრელი შეფასების შემდეგი სახეობები:

- ა) საგნის მიმდინარე საკლასო, მიმდინარე საშინაო და შემაჯამებელი დავალებების ქულები, რომლებსაც მოსწავლე იღებს სემესტრის განმავლობაში;
- ბ) საგნის სემესტრული ქულა – საგანში მიღებული შეფასება თითოეულ სემესტრში;
- გ) საგნის წლიური ქულა – სემესტრული ქულებიდან გამომდინარე შეფასება საგანში. გამონაკლისს წარმოადგენს მეხუთე კლასის წლიური ქულა, რომელიც მეორე სემესტრის საგნის სემესტრული ქულის იდენტურია. წლიურ ქულაში შეიძლება წლიური გამოცდის ქულაც აისახოს, თუ ასეთი გამოცდა გათვალისწინებულია სასკოლო სასწავლო გეგმით და სკოლის მიერ განსაზღვრულია, რომ მას გავლენა ექნება საგნის წლიურ ქულაზე.
- დ) საფეხურის ქულა – საფეხურის მანძილზე ნასწავლი ყველა საგნის წლიური ქულის საშუალო ქულა.

7.7. ქულების გამომანგარიშების წესი

1. საგნის სემესტრული ქულის გამომანგარიშების წესი:

- ა) მოსწავლის მიერ სემესტრის განმავლობაში სხვადასხვა კომპონენტში მიღებული ქულების ჯამი უნდა გაიყოს მიღებული ქულების რაოდენობაზე;

ბ) მიღებული ქულა უნდა დამრგვალდეს მთელის სიზუსტით (მაგ., 7.49 მრგვალდება 7-მდე, 8.5 მრგვალდება 9-მდე);

გ) იმ შემთხვევაში, თუ მოსწავლეს არა აქვს შესრულებული ყველა ჩატარებული შემაჯამებელი დავალება, მისი სემესტრული ქულის გამოსაანგარიშებლად სხვადასხვა კომპონენტში მიღებული ქულების ჯამი უნდა გაიყოს მიღებული ქულების რაოდენობისა და შეუსრულებელი შემაჯამებელი დავალებების რაოდენობის ჯამზე;

დ) თუ სემესტრის განმავლობაში სხვა სკოლიდან გადმოსვლისას აღმოჩნდება, რომ ჩვენს სკოლაში რომელიმე საგანში/საგნებში ჩატარებულია შემაჯამებელი დავალების/დავალებების უფრო მეტი რაოდენობა, ვიდრე გამშვებ სკოლაში, ჩვენი სკოლა მოსწავლის შემაჯამებელი დავალების რაოდენობას დაითვლის გამშვებ სკოლაში დადგენილი და მოსწავლის მიერ შესრულებული, ასევე ჩვენ სკოლაში მოსწავლის გადმოსვლის მომენტიდან ჩატარებული და მის მიერ შესრულებული შემაჯამებელი დავალებების მიხედვით;

ე) სემესტრული გამოცდის ჩაბარების შემთხვევაში, სემესტრული ქულა გამოითვლება მისი გათვალისწინებით: გამოცდის ქულა ემატება საგნის სემესტრულ ქულას და ჯამი იყოფა ორზე.

2. საგნის წლიური ქულის გამოსაანგარიშების წესი:

ა) საგნის წლიური ქულის გამოსაანგარიშებლად საგნის სემესტრული ქულების ჯამი უნდა გაიყოს ორზე;

ბ) საგნის წლიური ქულა მრგვალდება მთელის სიზუსტით (მაგ., 7.25 მრგვალდება 7-მდე, 4.49 მრგვალდება 4-მდე, 9.5 მრგვალდება 10-მდე);

გ) იმ საგნებში, რომელშიც წლიური გამოცდის ჩატარებაა განსაზღვრული, ამ გამოცდის ქულაც აისახება საგნის წლიურ ქულაზე. საგნის წლიური ქულა სამი (ორი - საგნის სემესტრული და ერთი - გამოცდის) ქულის საშუალო არითმეტიკულია (დამრგვალებული მთელის სიზუსტით);

დ) თუ მოსწავლეს, სკოლიდან სკოლაში სემესტრის მიმდინარეობისას გადმოსვლის გამო, მოუხდება განსხვავებული საგნების სწავლა და მანამდე ნასწავლ საგანში მიღებული აქვს შეფასება (სამივე კომპონენტში), რომლის საშუალო არითმეტიკული არის 5.0 ან მეტი ქულა, ეს ქულა დაუფიქსირდება ნასწავლი საგნის წლიურ ქულად. ასევე სკოლა აფასებს მოსწავლეს ახალ განსხვავებულ საგანში, თუ ეს ესწრება სემესტრის დასრულებამდე;

ე) მოსწავლის მიერ სემესტრის დასრულების შემდეგ სხვა სკოლიდან გადმოსვლისას, ჩვენს სკოლაში განსხვავებული საგნის სწავლის შემთხვევაში, განსხვავებული საგნების სემესტრული ქულები აღირიცხება, როგორც ორი დამოუკიდებელი საგნის წლიური ქულა.

3. საფეხურის ქულის გამოსაანგარიშების წესი:

ა) საფეხურის ქულის გამოთვლისას ჯამდება საფეხურის მანძილზე ნასწავლი ყველა საგნის წლიური ქულა და ჯამი იყოფა წლიური ქულების საერთო რაოდენობაზე;

ბ) საფეხურის ქულა მრგვალდება მეათედის სიზუსტით (მაგ., 6.43 მრგვალდება 6.4-მდე, 7.58 მრგვალდება 7.6-მდე, 9.75 მრგვალდება 9.8-მდე).

7.8. კლასისა და საფეხურის დაძლევა

1. კლასი დაძლეულად ჩაითვლება, თუ მოსწავლის მიერ კონკრეტული კლასის თითოეული საგნის წლიური ქულა (დამრგვალების შემდეგ) არის 5.0 ან მეტი და მოსწავლეს მიღებული აქვს ჩათვლა განსაზღვრულ საგნებში, რაც აძლევს მას მომდევნო კლასში გადასვლის უფლებას.

2. დაწყებითი საფეხური დაძლეულად ჩაითვლება, თუ მოსწავლის საფეხურის ქულა (დამრგვალების შემდეგ) არის 5.0 ან მეტი და ეროვნული სასწავლო გეგმის შესაბამისად, დაძლეული აქვს V-VI კლასები, რაც აძლევს მას საბაზო საფეხურზე სწავლის გაგრძელების უფლებას.

3. საბაზო საფეხური დაძლეულად ჩაითვლება, თუ მოსწავლის საფეხურის ქულა (დამრგვალების შემდეგ) არის 5.0 ან მეტი. შესაბამისად, დაძლეული აქვს საბაზო საფეხურში შემავალი ყველა კლასი, რაც აძლევს მას საბაზო განათლების ატესტატის აღების ან/და საშუალო საფეხურზე სწავლის გაგრძელების უფლებას.

4. საშუალო საფეხური დაძლეულად ჩაითვლება, თუ მოსწავლის საფეხურის ქულა (დამრგვალების შემდეგ) არის 5.0 ან მეტი და დაძლეული აქვს საშუალო საფეხურში შემავალი ყველა კლასი.

7.9. გამოცდის ტიპები

სკოლაში შესაძლებელია ჩატარდეს შემდეგი ტიპის გამოცდები:

- სემესტრული გამოცდა;
- საშემოდგომო გამოცდა;
- ექსტერნატის გამოცდა;

1. სემესტრული გამოცდა ინიშნება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მოსწავლე თვლის, რომ მას უფრო მაღალი შეფასება ეკუთვნის. სემესტრული გამოცდის დანიშნისთვის მოსწავლის მშობელი/კანონიერი წარმომადგენელი წერილობით მიმართავს სკოლის დირექტორს: პირველი სემესტრის შეფასების შემთხვევაში - მეორე სემესტრის დაწყებიდან ერთი კვირის ვადაში, ხოლო მეორე სემესტრის შემთხვევაში - სემესტრის დასრულებიდან ერთი კვირის ვადაში. დირექტორი განიხილავს საკითხს და იღებს გადაწყვეტილებას მოსწავლის სემესტრულ გამოცდაზე დაშვება-არდაშვების შესახებ. დაშვებაზე უარის შემთხვევაში, გადაწყვეტილება უნდა იყოს დასაბუთებული. მოსწავლის გამოცდაზე დაშვების შემთხვევაში, სკოლამ უნდა მიიღოს შესაბამისი ზომები გამოცდის ობიექტურად და მიუკერძოებლად ჩატარების უზრუნველყოფის მიზნით. გამოცდაზე გასული მოსწავლის საგნის სემესტრული ქულა გამოითვლება შემდეგი წესით: გამოცდის ქულა ემატება საგნის სემესტრულ ქულას და ჯამი იყოფა ორზე. პირველი სემესტრის სემესტრული გამოცდა

ინიშნება მეორე სემესტრის დაწყებიდან 2 კვირის ვადაში, ხოლო მეორე სემესტრის სემესტრული გამოცდა - სემესტრის დასრულებიდან არაუგვიანეს 2 კვირის ვადაში.

2. საშემოდგომო გამოცდა ინიშნება იმ შემთხვევაში, თუ მოსწავლეს რომელიმე საგანში წლიური ქულა აქვს 5-ზე ნაკლები. საჭიროების შემთხვევაში საშემოდგომო გამოცდა ჩატარდება 2023 წლის 3 ივლისიდან 7 ივლისის ჩათვლით ან/და 1 სექტემბრიდან 6 სექტემბრის ჩათვლით. გამოცდისა და კონსულტაციების განრიგი შედგენილი იქნება სასწავლო წლის დასრულებიდან ერთი კვირის ვადაში. მოსწავლე საგნის/საგნების წლიურ შეფასებას იღებს საშემოდგომო გამოცდის საფუძველზე. საშემოდგომო გამოცდის ქულა ხდება საგნის წლიური ქულა. საშემოდგომო გამოცდაზე გასვლის უფლება მოსწავლეს ერთსა და იმავე საგანში აქვს ერთხელ. მოსწავლეს უფლება აქვს აირჩიოს ორი წარმოდგენილი ვადიდან მისთვის ხელსაყრელი. თუ მოსწავლეს რამდენიმე საგანში აქვს საშემოდგომო გამოცდა მას უფლება აქვს გადაანაწილოს ორივე ვადაზე (მაგალითად თუ აქვს გამოცდა ინგლისურ ენაში, ფიზიკასა და სამოქალაქო განათლებაში, 3 ივლისიდან 7 ივლისის ჩათვლით ჩააბაროს ფიზიკა, ხოლო ინგლისური ენა და სამოქალაქო განათლება 1 სექტემბრიდან 6 სექტემბრის ჩათვლით. ან პირიქით).
3. ექსტერნატის ფორმით ზოგადი განათლების მიღების წესი და პირობები განისაზღვრება კანონმდებლობით; ექსტერნატის გამოცდას, გარდა იმ პირობისა, რომლებიც ზოგადი განათლების ცალკეული კლასის/კლასების პროგრამებს ძირითადად დამოუკიდებლად ძლევენ და ექსტერნატის გამოცდას აბარებენ შესაბამისი განათლების დასადასტურებლად, რაც მათ შემდეგ კლასში/საფეხურზე სწავლის გაგრძელების საშუალებას მისცემს, აბარებენ აგრეთვე ის მოსწავლეები, რომლებზედაც ვრცელდება ეროვნული სასწავლო გეგმის 38-ე მუხლის მე-3 პუნქტი (გაცდენები). მოსწავლის გაცდენები აღირიცხება ელექტრონულ ჟურნალში, თუ საბაზო-საშუალო საფეხურებზე მოსწავლემ სასწავლო წლის განმავლობაში გააცდინა კონკრეტული საგნისთვის სასწავლო წლის მანძილზე დათმობილი საათების 30% და მეტი, მოსწავლე ფასდება მხოლოდ ექსტერნატის გამოცდის ჩაბარების საფუძველზე. ასევე კონკრეტული საგნისთვის სასწავლო წლის მანძილზე დათმობილი საათების 30%-ში არ იანგარიშება ის გაცდენილი დღე/დღეები, როცა ჩატარდა შემაჯამებელი დავალება, თუკი ის მოგვიანებით მოსწავლემ აღადგინა. იმ მოსწავლეებისთვის, რომლებიც მონაწილეობენ ეროვნულ და საერთაშორისო სასპორტო, სახელოვნებო ღონისძიებებში, აგრეთვე ეროვნულ და საერთაშორისო საგნობრივ ოლიმპიადებში, სკოლის გაცდენის შემთხვევაში, მოსწავლის კანონიერი წარმომადგენლის წერილობითი მიმართვის საფუძველზე, სკოლის დირექტორი უფლებამოსილია მიიღოს გადაწყვეტილება ესგ-ის მუხლი 38. პუნქტი 3-ს კონკრეტული მოსწავლის მიმართ გაუვრცელებლობის თაობაზე.

7.10. მოსწავლის აკადემიური მიღწევის აღიარება

1. მოსწავლე, რომლის საშუალო საფეხურის საერთო ქულა არის 10 დამრგვალების გარეშე იღებს ოქროს მედალსა და შესაბამის სერტიფიკატს.
2. მოსწავლე, რომლის საშუალო საფეხურის საერთო ქულა არის 9.8 ან მეტი იღებს ვერცხლის მედალსა და შესაბამის სერტიფიკატს.
3. პირზე, რომელმაც ზოგადი განათლების საშუალო საფეხურის კლასის/კლასების, ან საშუალო საფეხურის ცალკეულ კლასში შემავალი საგნის/საგნების ზოგადსაგანმანათლებლო სასწავლო პროგრამა/პროგრამები წარჩინებით დაძლია ექსტერნატის ფორმით, ოქროსა და ვერცხლის მედალი და შესაბამისი სერტიფიკატები არ გაიცემა.

7.11. დიაგნოსტიკური შეფასება

წელიწადში ორჯერ(დეკემბერსა და აპრილში) სკოლა I-XII კლასებში ატარებს დიაგნოსტიკურ წერებს, რომლის მიზანია მოსწავლეთა შედეგების გაზომვა და საჭიროებების განსაზღვრა. წერა შესაძლოა ჩატარდეს რომელიმე ერთ საგანში ან ინტეგრირებულად კათედრის მიხედვით. მაგალითად საბუნებისმეტყველო მეცნიერებების მიმართულებით ინტეგრირებული დავალებების მომზადება ბიოლოგია, ქიმია, ფიზიკა, ან საზოგადოებრივი მეცნიერებების კათედრა -ისტორია, სამოქალაქო განათლება, გეოგრაფია, ბიზნეს-უნარები.

7.12. შეფასების სქემები

შეფასების სქემები კათედრებისა და საგნების მიხედვით წარმოდგენილია დანართში „შეფასება“ (დანართი) . სქემები შედგენილია საგნობრივი კათედრების მიერ, საფეხურისა და კლასის გათვალისწინებით.

7.12 ინგლისურენოვანი საგანმანათლებლო პროგრამის აკადემიური შეფასების წესი

IX-XII კლასებში

ამერიკულ უმაღლეს საერთაშორისო სკოლა-კოლეჯ პროგრესში შეფასების უპირველესი მიზანია მოსწავლის დახმარება, მხარდაჭერა. ამისათვის კი აუცილებელია შეფასების მრავალფეროვანი მეთოდების გამოყენება. ეს მეთოდები საგანმანათლებლო პროგრამის თითოეულ კომპონენტში, უზრუნველყოფს ამავე კომპონენტით განსაზღვრული სწავლის შედეგების მიღწევას.

ამერიკული უმაღლესი საერთაშორისო სკოლა-კოლეჯ პროგრესში შეფასების მეთოდები ისეა შერჩეული, რომ მოსწავლემ შეძლოს საკუთარი ცოდნის, უნარებისა და დამოკიდებულებების წარმოჩენა, დემონსტრირება. შეფასების კომპონენტები ითვალისწინებს Common Core და Next Generation სტანდარტების მოთხოვნებს. გაწერილია შეფასების რუბრიკები, საგნების კლასების, კომპონენტების მიხედვით, თითოეული ქულის შესაბამისი განმარტებებით.

ინგლისურენოვანი საგანმანათლებლო პროგრამის 9-12 კლასებში სწავლებისას გამოიყენება განმავითარებელი და განმსაზღვრელი შეფასება.

განმსაზღვრელი შეფასება ადგენს მოსწავლის მიღწევის დონეს საგნობრივი სასწავლო გეგმის შედეგებთან მიმართებაში. გამოიყენება 100 ქულიანი შეფასების სისტემა.

განმავითარებელი შეფასება ადგენს თითოეული მოსწავლის განვითარების დინამიკას და მიმართულია სწავლის ხარისხის გაუმჯობესებაზე.

განმავითარებელი შეფასება

განმავითარებელ კომენტარებს მასწავლებლები მოსწავლეებს გაკვეთილზე ვერბალურად და ასევე ელექტრონული ჟურნალით აცნობენ. განმავითარებელი შეფასების შემადგენელი ნაწილია მოსწავლეების თვითშეფასება, რომელიც ეხმარება მოსწავლეს საკუთარი საკუთარი ცოდნის გააზრება, გაანალიზებასა და შემდეგი ნაბიჯების დაგეგმვაში. ასევე შეფასების მრავალმხრივობისათვის მნიშვნელოვანია ურთიერთშეფასება, რაც ეხმარება მოსწავლეს უკუკავშირის გაცემასა და მიღებაში. ურთიერთშეფასება მოსწავლეებს ეხმარება საკუთარი ძლიერი და გასაუმჯობესებელი მხარეების დანახვაში და ასევე კონსტრუქციული და ეფექტური კომუნიკაციის უნარების განვითარებაში.

განმსაზღვრელი შეფასება

ინგლისურენოვანი საგანმანათლებლო პროგრამის IX-XII კლასებში მოსწავლე ფასდება სკოლის მიერ შემუშავებული 100 ქულიანი შეფასების სისტემით, რომელიც აგებულია ამერიკული განათლების სისტემის საფუძველზე.

დადებითი შეფასებები

(A/ A-) ფრიადი - მაქსიმალური შეფასების 90% და მეტი;

(B+/B /B-) ძალიან კარგი - მაქსიმალური შეფასების 80-89%;

(C+/C /C-) კარგი - მაქსიმალური შეფასების 70-79%;

(D+/D /D-) დამაკმაყოფილებელი - მაქსიმალური შეფასების 60-69%;

(E) საკმარისი - მაქსიმალური შეფასების 51-59%;

უარყოფითი შეფასებები

(F) ვერ ჩააბარა - მაქსიმალური შეფასების 0-50%, რაც ნიშნავს, რომ მოსწავლეს პროგრამის ასათვისებლად მეტი მუშაობა სჭირდება და ეძლევა დამატებითი მუშაობით სავარჯიშოები და პროექტები პროგრამის დასაძლევად.

განმარტება

დიფერენცირებული — ანბანური შეფასება

A-F ქულები გამოიყენება საგნის აკადემიური მოსწრების შესაფასებლად.

A-F ქულები გამოიყენება GPA-ს დაანგარიშებისას.

არადიფერენცირებული - ჩათვლა/ჩაჭრა - Pass / No Pass შეფასება

ჩათვლა/ჩაჭრის შეფასებება გამოიყენება საგნის წარმატებით დასრულების ან წარუმატებლობის აღსანიშნად, რაც არ გამოიყენება GPA გამოთვლაში.

არადიფერენცირებული - ჩათვლა/ჩაჭრა - Pass / No Pass შეფასება გამოიყენება შემდეგ საგნებში:

ხელოვნება;

მუსიკა;

სპორტი;

ქართული ენა და ლიტერატურა.

სემესტრის განმავლობაში მოსწავლეები ფასდებიან სხვადასხვა კომპონენტით:

მიმდინარე საკლასო სამუშაო,

საშინაო დავალება,

შუალედური წერები/გამოკითხვები

ფინალური წერები/გამოკითხვები,

თითოეული კომპონენტის ფარგლებში შესაძლებელია ჩატარდეს:

ესსე,

თემის შემაჯამებელი,

საშინაო დავალების გამოსაკითხი ტესტი,

შემაჯამებელი ესსე,

კომპლექსური დავალება-პროექტი,

ლაბორატორიული სამუშაო.

თითოეულ კომპონენტში მიღებული ქულა შედის მოსწავლის განმსაზღვრელ შეფასებაში. ამ კომპონენტების შესაბამისი რუბრიკები თან ერთვის სასკოლო შეფასების დოკუმენტს. შეფასების კომპონენტებს ერთნაირი წონა აქვს, გარდა ფინალური წერისა/გამოკითხვისა.

შუალედური და ფინალური წერები/გამოკითხვები

ინგლისურენოვანი საგანმანათლებლო პროგრამაზე სემესტრის განმავლობაში თითოეულ საგანში ერთხელ ტარდება შუალედური წერები/გამოკითხვები. წერები და გამოკითხვები შეიძლება იყოს ზეპირი და წერილობითი, საგნისა და მისი მიზნების საჭიროებებიდან გამომდინარე. შუალედური წერის/გამოკითხვის ქულა შედის საგნის საბოლოო ქულის გამოსათვლელ ფორმულაში ერთ-ერთ კომპონენტად.

2022-2023 სასწავლო წელს I სემესტრში შუალედური წერა/გამოკითხვა ჩატარდება ნოემბრის ბოლოს, ხოლო II სემესტრში შუალედური წერა/გამოკითხვა ჩატარდება მარტის ბოლოს.

მოსწავლე ვალდებულია შეასრულოს კლასში ჩატარებული ყველა შუალედური წერა/გამოკითხვა. თუ მოსწავლე არ შეასრულებს რომელიმე წერას/გამოკითხვას გაცდენის გამო, მას გაცდენილი შუალედური წერის/გამოკითხვის აღდგენის საშუალება ეძლევა. აღდგენა შესაძლებელია სემესტრის დასრულებამდე ჯგუფურად ან ინდივიდუალურად.

ფინალური წერები/გამოკითხვები ტარდება ყველა საგანში სემესტრის ბოლოს. წერები და გამოკითხვები შეიძლება იყოს ზეპირი ან/და წერილობითი, საგნისა და მისი მიზნების საჭიროებებიდან გამომდინარე. ფინალური წერის/გამოკითხვის ქულა არ იანგარიშება სემესტრული ქულის გამოანგარიშებისას. ის მიმდინარე სასწავლო წელს ფასდება სისტემით: ჩათვლა/ჩაჭრა. თუ მოსწავლემ ფინალურ წერაში/გამოკითხვაში ვერ მიიღო დადებითი შეფასება, მას ეძლევა ორი კვირა ხელმეორედ ჩასაბარებლად. ამ დროს მოსწავლესთან ინდივიდუალურად მუშაობენ მასწავლებლები.

დიაგნოსტიკური წერა - MAP

მოსწავლეები წლის განმავლობაში აბარებენ Measure of Academic Progress (MAP - აკადემიური პროგრესის გაზომვა) ტესტირებებს ინგლისურ ენასა (კითხვა და გრამატიკა) და მათემატიკაში. MAP ტესტირება ტარდება ელექტრონულად. გამოცდების დასრულების შემდეგ, სკოლა იღებს თითოეული მოსწავლის უნარების და ცოდნის დამადასტურებელ სრულფასოვან შეფასებას Common Core სტანდარტებთან მიმართებაში. სკოლას წვდომა აქვს მსოფლიოში დადგენილ სტანდარტებზე, რაც სწავლის შედეგების გაანალიზების საშუალებას იძლევა. შედეგების განხილვა ხდება სკოლის აკადემიური პერსონალის შეხვედრებზე (კათედრები და ადმინისტრაცია). შედეგებიდან გამომდინარე ხდება თითოეული მოსწავლის ინდივიდუალური საჭიროებების განსაზღვრა და საჭიროების შემთხვევაში გეგმის შედგენა.

დიაგნოსტიკურ წერაში მიღებული შეფასება გავლენას არ ახდენს მოსწავლის სემესტრულ ან/და წლიურ ქულაზე.

ყველა საგნის უმაღლესი ქულა არის 100. მოსწავლეს საგანი ჩაბარებულად ეთვლება, თუ სემესტრის მანძილზე 51 ქულა მაინც დააგროვა. მოსწავლეთა შეფასების - ნიშნების კონვერტირება ხდება შემდეგი წესით:

Percentage out of 100 პროცენტული შეფასება	Letter Grade ასოებით შეფასება	Conversion to 4.0 scale კონვერტაციის შკალა	National standart ეროვნული სტანდარტი
93-100	A	4.0	10
90-92.99	A-	3.7	10
87-89.99	B+	3.3	9
83-86.99	B	3.0	9
80-82.99	B-	2.7	8
77-79.99	C+	2.3	8
73-76.99	C	2.0	7
70-72.99	C-	1.7	7
67-69.99	D+	1.3	6
63-66.99	D	1.0	6
60-62.99	D-	0.7	5
51 -59.99	E	0.4	5
0-50	F	0.0	1-4

საგნის სემესტრული და წლიური ქულის გამოანგარიშების წესი:

- ა) მოსწავლის მიერ სემესტრის განმავლობაში სხვადასხვა კომპონენტში მიღებული ქულების ჯამი უნდა გაიყოს მიღებული ქულების რაოდენობაზე;
- ბ) მიღებული ქულა უნდა დამრგვალდეს მთელის სიზუსტით
- გ) იმ შემთხვევაში, თუ მოსწავლეს არა აქვს შესრულებული ყველა ჩატარებული შუალდერი წერა/გამოკითხვა, მისი სემესტრული ქულის გამოსანგარიშებლად სხვადასხვა კომპონენტში

მიღებული ქულების ჯამი უნდა გაიყოს მიღებული ქულების რაოდენობისა და შეუსრულებელი შუალედური წერის/გამოკითხვის რაოდენობის ჯამზე.

საგნის წლიური ქულის გამოანგარიშების წესი:

სემესტრის ბოლოს, მოსწავლის ქულების მიხედვით შედგება მისი ნიშნების ფურცელი (Report Card). ორი სემესტრის ქულის საშუალოთი კი გამოითვლება მოსწავლის საბოლოო ქულა თითოეულ საგანში, რაც აისახება საბოლოო ტრანსკრიპტში. ტრანსკრიპტში მოცემულია მოსწავლის GPA (Grade Point Average - საშუალო აკადემიური შეფასება), რომელიც 4.0 ბალიანი სკალით გამოითვლება და ეფუძნება მოსწავლის მიერ ამერიკულ სკოლაში სწავლების პერიოდში მიღებულ ყველა საბოლოო ქულას. განმსაზღვრელი შეფასების გარდა, მოსწავლეებს წლის მანძილზე ეძლევათ განმავითარებელი შეფასება, მასწავლებლების კომენტარები.

7.13. უცხოეთში სწავლის პერიოდში მიღებული განათლების აღიარების თავისებურებანი

1. უცხოეთში სწავლის პერიოდში მიღებული ზოგადი განათლების აღიარების თაობაზე განცხადების წარდგენის დამადასტურებელი ცნობის საფუძველზე, ცენტრის მიერ საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებამდე, დაინტერესებული პირი უფლებამოსილია მიმართოს სკოლას. წარდგენილ განცხადებას თან ერთვის ცენტრში წარდგენილი დოკუმენტაციის ასლები (არსებობის შემთხვევაში). სასწავლო პროცესში მონაწილეობის მიღების მიზნით, სკოლა გამოსცემს ბრძანებას მოსწავლის შესაბამისი კლასის გაკვეთილზე დასწრების შესახებ და უზრუნველყოფს მოსწავლის სასწავლო პროცესში ჩართულობას.

ამ დროს, მშობელთან შეთანხმების საფუძველზე, მოსწავლე არ არის ვალდებული თანაკლასელების მსგავსად სკოლაში დადიოდეს საგაკვეთილო ცხრილის შესაბამისად. ადაპტირებისა და სოციალიზაციის მიზნით სკოლა აკეთებს ყველაფერს, რათა დაცული იყოს მოსწავლის საუკეთესო ინტერესები.

2. იმ პირების განათლების აღიარების მიზნით, რომლებიც ვერ ახერხებენ უცხოეთში სწავლის პერიოდში მიღებული ზოგადი განათლების დადასტურებას, ცენტრი ატარებს საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსით გათვალისწინებულ შესაბამის ადმინისტრაციულ წარმოებას და შედეგებს აცნობებს იმ ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებას, რომელშიც გააგრძელა პირმა სწავლა. თუ ამ წარმოების შედეგად ვერ დადასტურდა პირის მიერ უცხოეთში სწავლის პერიოდში ზოგადი განათლების მიღების ფაქტი, პირი უფლებამოსილია საგნები საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით დაძლიოს ექსტერნატის ფორმით.

3. ცენტრის მიერ შემუშავებული ზოგადი რეკომენდაციების საფუძველზე, უცხოეთში სწავლის პერიოდში მიღებული ზოგადი განათლების შესაბამისობის შესახებ სკოლა ამზადებს დასკვნას. დასკვნის შედგენის მიზნით, სასწავლო პროცესის მენეჯერი ადგენს დაინტერესებული პირის მიერ წარდგენილ დოკუმენტაციაში მითითებული საგნების შესაბამისობას ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებულ სავალდებულო საგნებთან. დასკვნაში მიეთითება პირის მიერ უცხოეთში

სწავლის პერიოდში გავლილი საგნები, რომლებიც შეესაბამება ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებულ სავალდებულო საგნებს და ამ საგნებში მიღებული შეფასებების ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებულ შეფასებებზე გადაყვანის შედეგად მიღებული შეფასებები.

4. იმ შემთხვევაში, თუ უცხოეთში სწავლის პერიოდში მიღებული ზოგადი განათლების აღიარების თაობაზე ცენტრში წარდგენილი განცხადების საფუძველზე დაწყებული ადმინისტრაციული წარმოებისათვის განსაზღვრულ ვადაში, ცენტრში შესაბამისი ქვეყნის უფლებამოსილი ორგანოს ან/და საგანმანათლებლო დოკუმენტის გამცემი დაწესებულების მიერ დადასტურებული არ არის უცხო ქვეყნის დაწესებულების მიერ გაცემული საგანმანათლებლო დოკუმენტის ნამდვილობა, გამოიცემა პირობითი გადაწყვეტილება. ეს გადაწყვეტილება ბათილია გამოცემის მომენტიდან, თუ არ დადასტურდება უცხო ქვეყნის დაწესებულების მიერ გაცემული საგანმანათლებლო დოკუმენტის ნამდვილობა.

5. პირი სკოლაში ირიცხება განათლების აღიარების/აღიარებაზე უარის თქმის დოკუმენტში მითითებული კლასის შესაბამისად. იმ შემთხვევაში, თუ განათლების აღიარების/აღიარებაზე უარის თქმის დოკუმენტიდან არ ირკვევა, თუ რომელ კლასში აქვს პირს მიღებული განათლება, იგი ირიცხება ასაკის შესაბამის ან, მისი თანხმობის შემთხვევაში, უფრო დაბალ კლასში.

6. პირი უფლებამოსილია ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებული სავალდებულო საგნები, რომლებთან შესაბამისობაც არ იქნა დადგენილი, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით დაძლიოს ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის ან ექსტერნატის ფორმით.

7. განათლების აღიარების/აღიარებაზე უარის თქმის დოკუმენტის მომზადებისას არ არის დანიშნული ზოგადი განათლების ცალკეული კლასის/კლასების, ასევე ცალკეულ კლასში შემავალი საგნის/საგნების ზოგადსაგანმანათლებლო პროგრამების ძირითადად დამოუკიდებლად დაძლივის მიზნით ექსტერნატის გამოცდები, პირს შეუძლია -- სკოლაში ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებული სავალდებულო საგნები, რომლებთან შესაბამისობაც არ იქნა დადგენილი, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით დაძლიოს ინდივიდუალური სასწავლო გეგმით.

8. მოსწავლის ჩარიცხვისთანავე, სკოლის დირექტორის ბრძანებით განსაზღვრული ჯგუფი, რომელშიც შედიან ის პედაგოგები, რომლებიც უშუალოდ ასწავლიან მოსწავლეს, მშობელი/მშობლები ან მეურვე/მეურვეები, სკოლის დირექციის წევრი/ფსიქოლოგი არსებულ დოკუმენტებზე დაყრდნობით საგანში/საგნებში ქმნის ინდივიდუალურ სასწავლო გეგმას.

9. ინდივიდუალურ გეგმაში ჯგუფმა უნდა გაწეროს საგნის/საგნების მისაღწევი შედეგების გრაფიკი, ინდივიდუალური გეგმის დაძლივის შეფასების ინსტრუმენტი (ტესტი, კომპლექსური დავალება და სხვა) და შეფასების კრიტერიუმები.

10. სკოლა განსაზღვრავს ჯგუფის შეხვედრების გრაფიკს, რომელიც ხელმოწერით დასტურდება მონაწილეების მიერ; ჯგუფის შეხვედრა ტარდება ინდივიდუალური გეგმის მიღწევამდე მინიმუმ ორჯერ. შეხვედრაზე განიხილება მოსწავლის განათლების მიმდინარე პროცესი;

11. ინდივიდუალურ სასწავლო გეგმაში, გარდა მოსწავლისათვის ინდივიდუალურად განსაზღვრული სასწავლო მიზნებისა და მიზნის მიღწევის ვადებისა, განისაზღვრება შემდეგი:

- მოსწავლისათვის საჭირო დამატებითი და/ან ინდივიდუალური მეცადინეობები, მეცადინეობების დრო, ადგილი და ხანგრძლივობა;
- სკოლა გამოყოფს დამატებით და/ან ინდივიდუალურ მეცადინეობებზე პასუხისმგებელ პირს;

12. ინდივიდუალური გეგმის მიღწევამდე სკოლა აწარმოებს ინდივიდუალური გეგმის შესრულების მონიტორინგს, შესაბამისი დოკუმენტაციის გაფორმებით. გეგმა ექვემდებარება პერიოდულ

განახლებას, გეგმის შესრულების მონიტორინგის შედეგად გამოვლენილი ახალი საჭიროებების გათვალისწინებით;

13. იმ შემთხვევაში, თუ დაინიშნა ზოგადი განათლების ცალკეული კლასის/კლასების, ასევე ცალკეულ კლასში შემავალი საგნის/საგნების ზოგადსაგანმანათლებლო პროგრამების ძირითადად დამოუკიდებლად დაძლევის მიზნით ექსტერნატის გამოცდები, მოსწავლეს --სკოლაში შეუძლია ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებული სავალდებულო საგნები, რომლებთან შესაბამისობაც არ იქნა დადგენილი და იგი სწავლას განაგრძობდა ინდივიდუალური გეგმით, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით დაძლიოს ექსტერნატის ფორმით.

14. იმ შემთხვევაში, თუ პირმა ვერ შეძლო ესგ-ით გათვალისწინებული სავალდებულო საგნები/საგნების, რომლებთან შესაბამისობაც არ იქნა დადგენილი, ინდივიდუალური სასწავლო გეგმით ან ექსტერნატის ფორმით დაძლევა სასწავლო წლის დასრულებამდე, სკოლა არ არის უფლებამოსილი მოსწავლე გადაიყვანოს მომდევნო კლასში.

8. საგნობრივი კათედრების მუშაობის პრინციპები

8.13. საგნობრივი კათედრების ნუსხა.

სკოლაში არის 7 საგნობრივი კათედრა:

- ქართული ენის კათედრა, რომლის შემადგენლობაშიც შედიან ქართული ენა და ლიტერატურის მასწავლებლები;
- მათემატიკისა და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების კათედრა, რომლის შემადგენლობაშიც შედიან მათემატიკის, ჭადრაკის, კომპიუტერული ტექნოლოგიების მასწავლებლები;
- საბუნებისმეტყველო მეცნიერებების კათედრა, რომლის შემადგენლობაშიც შედიან ბუნებისმეტყველების, ბიოლოგიის, ქიმიის, ფიზიკისა და STEAM მასწავლებლები;
- საზოგადოებრივი მეცნიერებების კათედრა, რომლის შემადგენლობაშიც შედიან მე და საზოგადოების, ჩვენი საქართველოს, ისტორიის, საქართველოს ისტორიის, გეოგრაფიის, ბიზნეს-უნარების, მოქალაქეობის და სამოქალაქო განათლების მასწავლებლები ;
- უცხოური ენების კათედრა, რომლის შემადგენლობაშიც შედიან ინგლისური, გერმანული, ესპანური და რუსული ენების მასწავლებლები;
- დაწყებითი საფეხურის, ესთეტიკური აღზრდისა და სპორტის კათედრა, რომლის შემადგენლობაშიც შედიან სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების, მუსიკის, სპორტისა და ფიზიკური აღზრდის, I-IV კლასის ქართული ენისა და ლიტერატურის, მათემატიკისა და ბუნებისმეტყველების მასწავლებლები.

8.14. კათედრების ფუნქციები

სკოლაში შექმნილი კათედრები აერთიანებს საგნობრივ ჯგუფებში შემავალ ყველა მასწავლებელს. კათედრების ფუნქციებია:

- საგნობრივი ჯგუფის საგნის/საგნების სწავლების კოორდინირება;
- კათედრის წევრთა შორის გამოცდილების გაზიარება, წარმატებების წინაპირობათა განსაზღვრა და პრობლემების გადაჭრის გზების ძიება;
- საგაკვეთილო პროცესისთვის, მასწავლებელთა პროფესიული განვითარებისა და სასკოლო ბიბლიოთეკისთვის საგანმანათლებლო რესურსების შერჩევა;

- სხვა კათედრებთან კოორდინირებული მუშაობა (მაგ., ისტორიასა და ქართულ ენასა და ლიტერატურაში საერთო თემატიკის შეთანხმება, ექსკურსიებისთვის საერთო დავალებების მოფიქრება და სხვ.);
- ზრუნვა მასწავლებლის პროფესიული განვითარებისთვის;
- რეკომენდაციების შემუშავება სწავლა-სწავლების თანამედროვე მეთოდებისა და მიდგომების დანერგვასთან დაკავშირებით;
- შემაჯამებელი დავალებების ამსახველი დოკუმენტაციის, მოსწავლეთა აკადემიური მიღწევებისა და გაცდენების ანალიზი;
- კათედრის წევრებიდან ირჩევა კათედრის თავმჯდომარე, ერთი სასწავლო წლის ვადით, ხმათა უმრავლესობით. ერთი და იმავე პირის არჩევა კათედრის თავმჯდომარედ შესაძლებელია ზედიზედ სამჯერ.

8.15. კათედრის თავმჯდომარის ფუნქციები:

- კათედრის შეხვედრების ორგანიზება (დღის წესრიგის მომზადება, ოქმებისა და სხვა დოკუმენტაციის წარმოება-შენახვა);
- კათედრის შეხვედრების შედეგად მიღებული გადაწყვეტილებების მიწოდება სკოლის მართვის ორგანოებისათვის (მაგ. გრიფმინიჭებული სახელმძღვანელოებისა და სხვა სასწავლო მასალის არჩევის თაობაზე);
- მასწავლებლების პროფესიული განვითარებისათვის სასარგებლო აქტივობების (კოლეგებთან შეხვედრების, ტრენინგების, კონფერენციების და სხვა) ორგანიზება. კათედრა იკრიბება სემესტრში მინიმუმ ორჯერ (მათ შორის, სემესტრის დასრულებისას საგნის სწავლების შეჯამების და ანალიზის მიზნით). კათედრა აუცილებლად უნდა შეიკრიბოს სასწავლო წლის დაწყებამდე.

8.16. შემაჯამებელი სამუშაოების რაოდენობა პროგრამისა და საგნების მიხედვით:

ქართული პროგრამა				ქართული პროგრამა				
		I სემესტრი	II სემესტრი			I სემესტრი	II სემესტრი	
ქართული ენა	V	1	5	ბიოლოგია	VII	2	3	
	VI	3	5		VIII	2	2	
	VII	4	5		IX	2	3	
	VIII	3	3		X	2	3	
	IX	2	3		XI	2	3	
	X	4	5					
	XI	4	5	ქიმიკა	VIII	2	2	
XII	3	4	IX		2	2		
			X		2	3		
მათემატიკა	V	1	6	ინგლისური ენა	XI	2	3	
	VI	4	6		V	1	4	
	VII	4	6		VI	4	4	
	VIII	3	3		VII	3	4	
	IX	2	4		VIII	2	3	
	X	4	6		IX	2	3	
	XI	4	6		X	2	3	
XII	4	4	XI		2	3		
ისტორია	V	1	2		XII	3	2	
	VI	2	2		გერმანული ენა	V	1	3
ჩვ.საქ.	V	1	3			VI	2	3
	VI	2	3			VII	2	3
ისტორია	VII	2	3	VIII		2	2	
	VIII	2	2	IX		1	2	
	IX	2	2	X		2	3	
	X	2	3	XI		2	3	
	XI	2	3	XII		2	2	
	XII	1	1	ხელოვნება		V		2
გეოგრაფია	VII	3	3			VI	2	2
	VIII	2	3			VII		
	IX	2	2			VIII	2	1
	X	2	3		IX	0	2	
	XI	2	3	მუსიკა	V	1	2	
სამოქალაქო	VII	2	3		VI	2	2	
	VIII	2	2		VII	1	2	
	IX	2	3		VIII	1	2	
	X	0	0		IX	2	0	
სამოქ. თავდა				სპორტი	V	1	2	
	XII	1			VI	2	2	
ფიზიკა	VII	2	3		VII	1	2	
	VIII	2	2		VIII	1	2	
	IX	2	2		IX	2	0	
	X	2	3		X	2	3	
	XI	2	3					
ბუნებისმეტყვე	V	1	4	სსვ-ით განსაზღვრულ ყველა დანარჩენ საგანში შემაჯამებლების რაოდენობა განსაზღვრულია სემესტრში თითო შემაჯამებლით				
	VI	3	4					

ამერიკული პროგრამა				ამერიკული პროგრამა				
		I სემესტრი	II სემესტრი		I სემესტრი	II სემესტრი		
ქართული ენა	V	1	5	ბიოლოგია	V	1	4	
	VI	3	5		VI	3	4	
	VII	4	5		VII	2	3	
	VIII	3	3		VIII	2	2	
	IX	2	3		IX	2	3	
	X	4	5		X	2	3	
	XI	4	5		XI	2	3	
	XII	3	4		XII	2	3	
მათემატიკა	V	1	6	ქიმია	VIII	2	2	
	VI	4	6		IX	2	2	
	VII	4	6		X	2	3	
	VIII	3	3	XI	2	3		
	IX	2	4	ინგლისური ენა	V	1	4	
	X	4	6		VI	4	4	
	XI	4	6		VII	3	4	
	XII	4	4		VIII	2	3	
ჩვ.საქ. ისტ.	V	1	2		IX	2	3	
	VI	2	2		X	2	3	
ჩვ.საქ. მათ.	V	1	3		XI	2	3	
	VI	2	3		XII	3	2	
ისტორია	VII	2	3		მეორე უცხო ენა	V	1	3
	VIII	2	2	VI		2	3	
	IX	2	2	VII		2	3	
	X	2	3	VIII		2	2	
	XI	2	3	IX		1	2	
	XII	2	3	X		2	3	
				XI		2	3	
გეოგრაფია	VII	3	3	XII		2	2	
	VIII	2	3	ხელოვნება		V	1	2
	IX	2	2			VI	2	2
	X	2	3			VII	2	2
XI	2	3	VIII			2	1	
სამოქალაქო	VII	2	3		IX	0	2	
	VIII	2	2		მუსიკა	V	1	2
	IX	2	3			VI	1	2
	X	1	1			VII	1	2
			VIII			1	2	
			IX	2		0		
სსს				სსგ-ით განსაზღვრულ ყველა დანარჩენ საგანში შემაჯამებლების რაოდენობა განსაზღვრულია სემესტრში თითო შემაჯამებლით.				
ოქ. თავ								
დაც								
XII	1	0						
ფიზიკა	VII	2	3					
	VIII	1	1					
	IX	1	1					
	X	2	3					
	XI	2	3					

9. სადამრიგებლო პროგრამა

9.13. კლასების ოდენობა - 25

9.14. პროგრამის დახასიათება

სადამრიგებლო პროგრამა შემუშავებულია ეროვნული სასწავლო გეგმის მოთხოვნების შესაბამისად სკოლის სასწავლო-აღმზრდელობითი პროცესის და სასწავლო გარემოს მოწესრიგების და სრულყოფისათვის;

სადამრიგებლო პროგრამა წარმოადგენს სკოლის მიერ განსაზღვრული მისიის და სტრატეგიის განხორციელების შემადგენელ და აუცილებელ მიმართულებას სკოლის დაწყებითი, საბაზო და საშუალო საფეხურის მოწავლეებს, მათ მშობელებსა და სკოლას შორის ურთიერთობის მარეგულირებელ დოკუმენტს;

სასკოლო სასწავლო გეგმას ახლავს დანართი „სადამრიგებლო პროგრამა“

9.15. მიზანი

სადამრიგებლო პროგრამის მიზანია უზრუნველყოს ნორმალური სასწავლო გარემოს შექმნა სკოლაში და თითოეულ სკოლის მოსწავლეზე კლასის დამრიგებლის მეშვეობით განახორციელოს მუდმივი ზედამხედველობა მოსწავლის მიერ სასწავლო პროცესში მაქსიმალური ჩართულობის, დისციპლინის, სკოლის უსაფრთხო გარემოს ჩამოყალიბების და სკოლაში სამოქმედოდ დადგენილი წესების დაცვისათვის.

დამრიგებელი მოსწავლის მრჩევლად მოიაზრება. მისი მუშაობა უნდა ემყარებოდეს ზოგადი განათლების ეროვნულ მიზნებს და ხელს უწყობდეს მოსწავლეებში გონებრივი და ფიზიკური უნარების განვითარებას, მათ ჩაბმას სხვადასხვა კლუბსა თუ წრეში; ასევე, უნდა უწყობდეს ხელს მოსწავლეებში ჯანსაღი ცხოვრების წესის დამკვიდრებას, უნდა უვითარებდეს ლიბერალურ და დემოკრატიულ ღირებულებებზე დამყარებულ სამოქალაქო ცნობიერებას და ეხმარებოდეს მათ ოჯახის, საზოგადოებისა და სახელმწიფოს წინაშე საკუთარი უფლება-მოვალეობების გაცნობიერებაში.

9.16. ამოცანა

სკოლა დამრიგებლის მეშვეობით უზრუნველყოფს თითოეულ კლასში სამუშაო-სასწავლო გარემოს შექმნას, დისციპლინის განმტკიცების საქმიანობას, უზრუნველყოფს და აკონტროლებს სკოლის წინაშე არსებული ამოცანების და ფუნქციების შესრულებას.

უშუალო-ღია ურთიერთობის არსებობა მოსწავლესა და დამრიგებელს შორის და პრობლემების ერთობლივად გადაწყვეტა, ძიება ამ პრობლემების გადაწყვეტისათვის არის გარანტი სკოლის მიერ ბავშვის საზოგადოების სრულყოფილ ნორმალურ პიროვნებად ჩამოყალიბებისა, რაც ქვეყნის განვითარებისა და წარმატებისათვის მნიშვნელოვანია.

დამრიგებელი

- ეხმარება მოსწავლეს აკადემიურ თუ სხვა პრობლემის გადაჭრაში, აძლევს მათ მითითებებს და დავალებებს.
- წარმოადგენს შუამავალს მოსწავლეს, მშობელსა და მასწავლებელს შორის პრობლემის წარმოშობის შემთხვევაში.
- ახორციელებს კონტროლს მოსწავლეებზე მათ მიერ სასწავლო პროცესის ნორმალურად წარმართვასა და მოვალეობათა შესრულების, სასწავლო პროცესის დისციპლინის დაცვაზე.

- აკონტროლებს სადამრიგებლო კლასის საგაკვეთილო პროცესის მიმდინარეობას და ყოველდღიურ ინფორმაციას აწვდის სასწავლო პროცესის მენეჯერის მეშვეობით.
- აჯამებს სადამრიგებლო კლასის სემესტრულ და წლიურ შედეგებს და დასამტკიცებლად წარუდგენს სკოლის დირექციას.
- საგნის მასწავლებელთან და სპეციალურ მასწავლებელთან ერთად გეგმავს სსსმ მოსწავლეთა ჩართვას ზოგადსაგანმანათლებლო პროცესში.
- ორგანიზებას უწევს სადამრიგებლო კლასის ექსკურსიებს და მათ ჩართვას სკოლის ღონისძიებებში, კონფერენციებში, ოლიმპიადებსა და წარმომადგენლობით პრეზენტაციებში.
- აცნობს მშობელს შვილის ყოფაქცევის და აკადემიური მოსწრების შესახებ ინფორმაცია მინიმუმ თვეში ერთხელ მაინც.
- მშობელი ინფორმაციის გაცნობას ხელმოწერით აფიქსირებს.
- ყოველდღიურად ამოწმებს სადამრიგებლო კლასის მოსწავლეების დასწრების აღრიცხვას.
- მოსწავლის მიერ არასაპატიო მიზეზით გაცდენის თაობაზე შეტყობინებას აწვდის სასწავლო პროცესის მენეჯერის.
- ადგენს სასწავლო სადამრიგებლო გეგმებს.
- განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევს და ზრუნავს სწავლების ხარისხის ამაღლებაზე.
- სასწავლო წლის დასრულებისას სადამრიგებლო კლასის თითოეულ მოსწავლეზე ინდივიდუალურად, დროულად აკეთებს ნიშნების, დასწრების და ქცევის ანალიზს.
- დაუშვებელია, ერთი მოსწავლის ყოფაქცევისა და აკადემიური მოსწრების შესახებ ინფორმაცია განაცხადოს სხვა მშობელთან, მოსწავლესთან ან გარეშე პირებთან. ვალდებულია დაიცვას პიროვნების შესახებ კონფიდენციალურობა.
- პერიოდულად იღებს ინფორმაციას საგნის მასწავლებლებისაგან მოსწავლეთა აკადემიური მოსწრების, დისციპლინის და სხვა საკითხების შესახებ.
- საქმიანობას წარმართავს ისე, რომ ყველა რესურსი გამართული და გამოყენებული იყოს ბავშვების კეთილდღეობისთვის.
- გაუფრთხილდება დაიცვას სადამრიგებლო კლასში არსებულ ქონებას. უზრუნველყოფს მოსწავლეთა მიერ და მათი მშობლების ჩართულობით/მონაწილეობით კლასის სანიმუშო სისუფთავს.
- ატარებს სადამრიგებლო საათს 1-7 კლასებში კვირაში მინიმუმ ერთხელ, ხოლო 8-12 კლასებში თვეში მინიმუმ ერთხელ;
- უზრუნველყოფს სადამრიგებლო კლასის მოსწავლის სხვა სკოლაში გადასვლის შემთხვევაში, მისი მიმღები სკოლისათვის მოსწავლის აკადემიური მოსწრებისა და საკვებითელებზე დასწრების შესახებ ინფორმაციის მიწოდებას;
- სასწავლო წლის დასაწყისშივე მოსწავლის და მისი მშობლის აწვდის ინფორმაციას მოსწავლის მიერ საკვებითელების გაცდენის შემთხვევაში მოსალოდნელი სავარაუდო შედეგის შესახებ;
- თუ მოსწავლე სკოლას აცდენს, დამრიგებელი ვალდებულია, დაუყოვნებლივ გაიგოს გაცდენის მიზეზი.
- დამრიგებელი პერიოდულად უნდა ეკითხებოდეს საგნის მასწავლებლებს სადამრიგებლო კლასის მოსწავლეების აკადემიური მოსწრების, პიროვნული პრობლემებისა თუ ზოგადი წარმატებების შესახებ. სასწავლო წლის დასრულებისას მან უნდა გააკეთოს სადამრიგებლო კლასის თითოეული მოსწავლის აკადემიური მოსწრების, საკვებითელებზე დასწრებისა და ქცევის ანალიზი, რის საფუძველზეც დაწერს თითოეული მოსწავლის მოკლე დახასიათებას, სადაც აღწერს:

1. მოსწავლის ძლიერ მხარეებს, მის წარმატებებს როგორც აკადემიური, ისე სოციალური ურთიერთობების თვალსაზრისით, მონაწილეობას წრეებში, სპორტულ შეჯიბრებებსა თუ სხვა სახის ღონისძიებებში.
2. მოსწავლის აკადემიური, ფიზიკური, ემოციური და სოციალური განვითარებისათვის მნიშვნელოვან საკითხებს, რომელთა გათვალისწინებაც სასარგებლო იქნებოდა მოსწავლისათვის.
3. იმ შემთხვევაში, თუ მოსწავლის საშუალო წლიური ნიშანი 5-ზე დაბალია, დამრიგებელი ვალდებულია, გააფრთხილოს მშობელი და მოსწავლე იმის შესახებ, რომ აუცილებელია მნიშვნელოვანი პროგრესი მომდევნო სასწავლო წლებში (თუ ეს არ არის საფეხურის ბოლო კლასი), რათა მოსწავლემ შეძლოს საფეხურის დაძლევა.
4. დამრიგებელი ვალდებულია შეხვდეს დაინტერესებულ მშობელს და მიაწოდოს ინფორმაცია მისი შვილის აკადემიური მოსწრების, ქცევისა და გაცდენების შესახებ

9.17. დამრიგებლის მუშაობის პრინციპები

დამრიგებლის სააღმზრდელო მუშაობა შემდეგ პრინციპებს უნდა ემყარებოდეს:

- აღზრდის მთლიანობა - სააღმზრდელო მუშაობა მიმართული უნდა იყოს პიროვნების ფიზიკური, ფსიქიკური, სოციალური და სულიერი განვითარებისაკენ. სააღმზრდელო მუშაობის მთავარი პრინციპი ფიზიკურად და ფსიქიკურად ჯანსაღი მოქალაქის აღზრდაა;
- შემოქმედი, აქტიური პიროვნების აღზრდა - ყველა ბავშვი უნიკალურია. ისინი დაჯილდოებულნი არიან განსხვავებული ნიჭითა და შესაძლებლობებით. შესაბამისად, დამრიგებლის ფუნქციაა მოსწავლის შინაგანი ძალების აქტივაცია და მათი ნიჭისა და შესაძლებლობების გამოვლენისათვის სათანადო პირობების შექმნა;
- მოსწავლეთა ჩართულობა - ეს პრინციპი ხელს უწყობს მოსწავლეებში პასუხისმგებლობისა და ვალდებულების გრძნობის განვითარებას. დამრიგებელმა მოსწავლეთა ჩართულობის ხელშესაწყობად საშუალება უნდა მისცეს მათ მონაწილეობა მიიღონ აქტივობების (ზეიმები, ლაშქრობები, ექსკურსიები და სხვ.) დაგეგმვასა და ამ დროს წამოჭრილი პრობლემების მოგვარებაში. დამრიგებელმა მაქსიმალურად უნდა გაითვალისწინოს მოსწავლეთა ინტერესები. ამგვარი ჩართულობა მოსწავლეებს გამოუმუშავებს ისეთ უნარ-ჩვევებს, რომლებიც დაეხმარება მათ დამოუკიდებლად მოაგვარონ ცხოვრებაში წამოჭრილი სირთულეები და ხელს შეუწყობს თავისუფალი პიროვნების ფორმირებას;
- თანამშრომლობის პრინციპი - დამრიგებლის ურთიერთობა მოსწავლეებთან უნდა ემყარებოდეს თანამშრომლობას, ურთიერთპატივისცემასა და ურთიერთნდობას. დამრიგებლის მუშაობის მიზანი უნდა იყოს კლასში თანამშრომლობითი გარემოს შექმნა.
- კლასთან დამრიგებლის მუშაობა, სასურველია, შემდეგი ფორმით მიმდინარეობდეს: მოსწავლეებთან საუბრები; კონკრეტულ საკითხთან დაკავშირებით დისკუსიების, ვიქტორინების, ზეიმების, ექსკურსიებისა და ლაშქრობების ორგანიზება; მოსწავლეთა საჭიროებებიდან გამომდინარე, ცნობილ ადამიანებთან და სხვადასხვა სპეციალისტებთან თუ ორგანიზაციის წარმომადგენლებთან შეხვედრების მოწყობა.
- დამრიგებელმა კლასის საჭიროებებიდან გამომდინარე უნდა დაგეგმოს შეხვედრები და ღონისძიებები. შესაძლებელია, ამ შეხვედრებს ჰქონდეს სისტემატური ხასიათი. დამრიგებელი უნდა თანამშრომლობდეს მოსწავლეთა მშობლებთან, საგნის პედაგოგებთან, ხელს უწყობდეს სხვადასხვა კულტურულ და საგანმანათლებლო დაწესებულებებთან (მაგ.: ბიბლიოთეკებთან, მუზეუმებთან და სხვ.) ურთიერთობის დამყარებას.

9.18. მოსწავლეთა სასკოლო ექსკურსიები

9.18.1. სასწავლო ექსკურსიები და მათი როლი

ექსკურსია არაფორმალური განათლების განსაკუთრებულ ფორმას წარმოადგენს, სწორად ორგანიზებული ექსკურსია შეიძლება გავხადოთ სწავლების ხარისხის გაუმჯობესების საუკეთესო წყაროდ.

სიტყვა „ექსკურსია“ ლათინური წარმოშობისაა და გასვლას, გასეირნებას, რომელიმე კონკრეტული ადგილის დათვალიერებას ნიშნავს. სასწავლო ექსკურსია კი მის შესწავლას ან შესწავლილის თვალნათლივ მონახულებას. „ექსკურსია“ ასევე განიშარტება, როგორც კოლექტიური დათვალიერება რისამე; გამგზავრება, გასეირნება სასწავლო, სამეცნიერო, სპორტული ან გართობის მიზნით. ექსკურსიის უმთავრესი ელემენტებია ჩვენება და თხრობა, მაგრამ ობიექტების ყოველგვარი დათვალიერება არ შეიძლება იყოს ექსკურსია.

ექსკურსია ეწოდება კვალიფიციური ხელმძღვანელის, ექსკურსიამძღოლის, მიერ წინასწარ მოფიქრებული გეგმის მიხედვით, გარკვეული თანამიმდევრობითა და შინაარსით, საექსკურსიო ობიექტების ისეთ დათვალიერებას, რასაც თან ახლავს რომელიმე თემის ახსნა.

ექსკურსია არის ფორმა საზოგადოებრივ-საგანმანათლებლო საქმიანობისა, რომლის დროსაც ადამიანთა ჯგუფი (ექსკურსანტები) გათვითცნობიერების მიზნით პირის (ექსკურსიამძღოლის) ხელმძღვანელობით სწავლობს საგანს ან მოვლენას მისი ბუნებრივი მოცემულობის პირობებში, მიდის რა ადგილზე მის დასათვალიერებლად.

ეს განსხვავებები განპირობებულია იმ ამოცანების ცვალებადობით, რომლებსაც ესა თუ ის საზოგადოება უყენებს ექსკურსიას.

ექსკურსიები თავისი ამოცანებით და მონაწილეებზე ზემოქმედებით წარმოადგენს პედაგოგიურ პროცესს. როგორც ყველა პედაგოგიურ პროცესში, ექსკურსიაშიც მონაწილეობს ორი მხარე: მასწავლებელი (ექსკურსიამძღოლი), რომელიც ასწავლის და ექსკურსანტები, რომლებიც სწავლობენ. მასწავლებელი-ექსკურსიამძღოლი გადასცემს ცოდნას განსაზღვრულ თემაზე, ექსკურსანტები კი ამ ცოდნას ითვისებენ. ამ ორი მხარის ურთიერთქმედება არის პედაგოგიური პროცესის საფუძველი.

ჩატარების ფორმის მიხედვით ექსკურსია შეიძლება იყოს:

- მასობრივი (მისი მონაწილეები გადაადგილდებიან რამდენიმე ავტობუსით);
- ექსკურსია-გასეირნება (აერთიანებს შემეცნების და დასვენების ელემენტებს, ტარდება ტყეში, პარკში, ზღვაზე დაა. შ.);
- ექსკურსია-ლექცია (თხრობა ჭარბობს ჩვენებას);
- ექსკურსია-კონცერტი (ეძღვნება მუსიკალურ თემას);
- ექსკურსია-სპექტაკლი (ლიტერატურულ-მხატვრული ექსკურსიის ფორმა, მომზადებული მხატვრული ლიტერატურის კონკრეტული ნაწარმოების საფუძველზე) და სხვა.

სასწავლო ექსკურსია განიხილება სასწავლო-საადმინისტრაციო პროცესის უკეთ წარმართვის ფორმად, რომლის საშუალებითაც მოსწავლე აკვირდება სხვადასხვა საგანს და მოვლენას, რის შედეგად იძენს ახალ ცოდნას. სასწავლო ექსკურსიების ჩატარება ისეთ ადგილებში, როგორებიცაა: მუზეუმი, ისტორიული ძეგლი, წარმოება, ბუნების რაიმე განსაკუთრებული ადგილი და სხვა, ყოველთვის ასრულებენ ისეთ დიდაქტიკურ ფუნქციებს, რომელთა მეშვეობითაც მასწავლებელს შეუძლია საგანგებო კორექტივი შეიტანოს თავის მუშაობაში. ასეთი ექსკურსიები საჭირო დოზირებით და დანიშნულებით შეტანილია სასწავლო პროგრამებში, როგორც სწავლების სისტემის გარკვეული და

სავალდებულო ნაწილი. სასწავლო ექსკურსიები თავისი დანიშნულებითა და შინაარსით პირობითად შეიძლება დაიყოს რამდენიმე სახეობად, კერძოდ: საბუნებისმეტყველო, საწარმოო, ისტორიულ-ლიტერატურული, სამხარეთმცოდნეო და ზოგადი. სასწავლო ექსკურსიების კლასიფიკაციას საფუძვლად ისიც უდევს, თუ რა დიდაქტიკური მიზნის გადაწყვეტას ემსახურება მისი ჩატარება: ახალი მასალის გაცნობას თუ უკვე შესწავლილის განმტკიცებას. ორივე შემთხვევაში მასწავლებელი ისახავს და წყვეტს კონკრეტულ ამოცანას, რომლის გადაჭრისას გათვალისწინებული უნდა იყოს მოსწავლეთა ასაკი და ინდივიდუალური თავისებურებები.

მასწავლებლის, როგორც ექსკურსიამძღვლის, პედაგოგიურ საქმიანობაში განასხვავებენ შემდეგ ეტაპებს:

1. მასწავლებლის და ჯგუფის მომზადება ექსკურსიისათვის;

2. თვით ექსკურსიის ჩატარება;

3. ექსკურსიის შემდგომი სამუშაო, რომელიც განამტკიცებს საექსკურსიო მასალას.

სასწავლო ექსკურსიის ჩატარების წარმატება დამოკიდებულია მისი წინასამზადისის სწორ გააზრებაზე, საექსკურსიო ადგილის შერჩევაზე და დაგეგმვაზე, თვით მასწავლებლის კომპეტენტურობაზე, იქ დამხვდურთა მომზადებაზე და სხვა ცნობილი თუ მოულოდნელი ვითარების სწორ მართვაზე. არა ნაკლებ მნიშვნელოვანია მოსწავლეთა სურვილისა და განწყობის გათვალისწინება, სასწავლო ექსკურსიის ჩატარება და შედეგების შეჯამება. სამივე დასახელებული ეტაპი განაპირობებს ურთიერთ წარმატებას. თუ ექსკურსიას წორად მომზადდა და ჩატარდა, მაშინ წარმატებაც მისი შედეგების შეჯამების დროს იჩენს თავს. თვით შეჯამება შეიძლება ჩატარდეს წერიტი სამუშაოს შესრულებით, გამოფენის მოწყობით, დისკუსიით, კონფერენციით და სხვა.

ექსკურსიების ჩატარებას სკოლაში აქვს უდიდესი მნიშვნელობა მოსწავლეთა განათლებისა და მსოფლმხედველობის ფორმირებისათვის.

9.18.2. სასწავლო ექსკურსიის მნიშვნელობა

მოსწავლე სწავლობს როგორც ფორმალურ, ისე არაფორმალურ გარემოში.

ასეთ ღონისძიებებზე მოსწავლეებს სოციალური და საკუთარი თავის მართვის უნარ-ჩვევებიც უვითარდებათ. ვიზიტების დროს ისინი არა მხოლოდ სწავლობენ, არამედ ისვენებენ კიდევ, თანაც ამას ორგანიზებული, კოლექტიური ფორმა აქვს.

სასწავლო-შემეცნებითი ვიზიტი წინასწარ უნდა დაიგეგმოს. მხოლოდ ამ შემთხვევაში იქნება ის საინტერესო და საგანმანათლებლო ღირებულების მატარებელი. გასვლითი ღონისძიებები მოსწავლეებს დიდ საგანმანათლებლო გამოცდილებას სძენს. რაოდენ აქტიური, მოსწავლეზე ორიენტირებული, მრავალფეროვანი გარემოც უნდა იყოს საკლასო ოთახში, ფორმალურ გარემოში შეძენილი ცოდნა და აქ განვითარებული უნარები მაინც არ არის საკმარისი, მაინც ლიმიტირებულია. ბუნებრივი ძეგლისა თუ მუზეუმის მონახულებამ მოსწავლეს ბიოლოგიასა და მცენარეული საფარით მდიდარ (ან თუნდაც ღარიბ) ობიექტებზე, შეიძლება უფრო მეტი ცოდნა შესძინოს, ვიდრე მთელი წლის განმავლობაში გავლილმა სახელმძღვანელომ. იგივე შეიძლება ითქვას ისტორიასა და ისტორიულ ობიექტებზე, სახვით და გამოყენებით ხელოვნებასა და გამოფენებზე, ქიმიასა და საწარმოზე, ქართულ ენასა და ლიტერატურასა დამწერალთა სახლ-მუზეუმებზე.

სასკოლო ექსკურსიებს უმნიშვნელოვანესი როლი აქვს სკოლის კლასგარეშე განათლებისას. სასკოლო ექსკურსიებზე მოსწავლეებს არამარტო ნასწავლის შესახებ ბუნებრივ გარემოში განცდის შესაძლებლობა აქვთ, არამედ აქ მათ მნიშვნელოვანი სოციალური და თვითმართვის ჩვევებიც უვითარდებათ. მნიშვნელოვანია, რომ ექსკურსია წინასწარ იყოს დაგეგმილი. მხოლოდ ამ შემთხვევაში იქნება მას მაქსიმალური ეფექტი, ამ დროს იქნება იგი ზედმიწევნით საინტერესო და

საგანმანათლებლო ღირებულების მატარებელი. სასკოლო ექსკურსიების დროს მოზარდები, გარდა იმისა, რომ კულტურის საინტერესო ძეგლებს ათვალიერებენ, უკეთაც ეცნობიან ერთმანეთს, რაც მათ შემდგომ ურთიერთობაზე დადებითად მოქმედებს. შესაბამისად მართებულია ექსკურსია ჩატარდეს:

1. სასწავლო წლის დასაწყისში. ამ შემთხვევაში ის ხელს უწყობს მოსწავლეთა და მასწავლებელთა დაახლოებას, აღვივებს ინტერესს ამა თუ იმ საკითხის მიმართ, ზრდის სწავლის მოტივაციას;
2. სასწავლო წლის დასასრულს, როდესაც მოსწავლეებს უკვე აქვთ სათანადო ცოდნა დაუნარ-ჩვევები და შეუძლიათ, რეალურ გარემოში დააკვირდნენ ბუნებას, ისტორიულ ძეგლებსა თუ გარკვეულ სამუშაო გარემოს;
3. წლის განმავლობაში, საგნის სპეციფიკიდან და სასწავლო პროცესის საჭიროებიდან გამომდინარე. პირველ ორ შემთხვევაში ექსკურსიას ნაკლებად აქვს აკადემიური დატვირთვა და უფრო გასართობ ხასიათს ატარებს, ხოლო მესამე საგანმანათლებლო ხასიათისაა. ამ დროს მოსწავლეებს საშუალება ეძლევათ, რეალურ გარემოში დააკვირდნენ ვითარებას და გაეცნონ ამა თუ იმ საკითხთან დაკავშირებულ თავისებურებებს. სწორედ ამგვარ ექსკურსიებს შეიძლება ეწოდოს სასწავლო-შემოქმედებითი ვიზიტები. ეს ვიზიტები მასწავლებელმა სასწავლო გეგმას უნდა დაუკავშიროს და საგანმანათლებლო დატვირთვა მიანიჭოს. სასწავლო-შემეცნებით ვიზიტს საილუსტრაციო ფუნქცია აქვს. აქ ნანახი და მოსმენილი მოსწავლეებს უკეთ ამახსოვრდებათ, ვიდრე მხოლოდ მოყოლილი ან ფორმალურ გარემოშიშესწავლილი მასალა.

9.18.3. საექსკურსიო სასწავლო გეგმის სტრუქტურა

საექსკურსიო სასწავლო გეგმა უნდა დაეყრდნოს ეროვნულ სასწავლო გეგმას.

სასწავლო გეგმა მოიცავს სამ ძირითად ნაწილს ა) ექსკურსიის დაგეგმვა, ბ) საექსკურსიო მარშრუტებსა და გ) საექსკურსიო აქტივობები. საექსკურსიო აქტივობები იმდენად ზოგადია, რომ მათი გამოყენება რამდენიმე მიმართულებით შეიძლება. ასევე აბსოლუტურად დასაშვებია, ამ აქტივობების ნებისმიერი სახით კომბინირება და თითოეულ ექსკურსიაზე რამდენიმეს გამოყენება. უნდა გვახსოვდეს ისიც, რომ ჯობია ერთი აქტივობა გავაკეთოთ ისე, რომ მოსწავლეებს საკმარისი დრო ჰქონდეთ დაფიქრებისა და სამუშაოს შესრულებისათვის. უნდა გვახსოვდეს ისიც, რომ მოსწავლეებს ექსკურსიაზე უნდა დავუტოვოთ დრო, ერთმანეთთან ურთიერთობისთვის, გარემოს დამოუკიდებლად შეცნობისთვის და სხვა.

სასურველია, ექსკურსია მასწავლებლებისა და მოსწავლეების აქტიური თანამშრომლობით დაიგეგმოს და ყველა აქტივობა წინასწარ, ექსკურსიამდე მომზადდეს. რაც შეუწყობს მათში დაგეგმვის უნარებისა და ბუნებისმეტყველებისა და გეოგრაფიის ფარგლებში ნასწავლი ცოდნის პრაქტიკული გამოყენების ჩვევების განვითარებას. მასწავლებელმა უნდა აუხსნას მოსწავლეებს, სად იქნება ექსკურსია და რა აქტივობაა დაგეგმილი, გააფრთხილოს იმ მასალების შესახებ, რომლებიც მათ შესაძლოა ექსკურსიაზე, ექსკურსიის წინ ან შემდეგ დასჭირდეთ.

სასწავლო-შემეცნებითი ვიზიტის დროს აქტივობები ხშირად რამდენიმე საგნის სასწავლო გეგმის ინტეგრირებას ახდენს (მაგ., ქართულის, ისტორიის, გეოგრაფიის, ბუნებისმეტყველების, ფიზიკულტურის, ხელოვნების). ამდენად, ასეთ აქტივობათა დაგეგმვისას სხვადასხვა საგნის მასწავლებელთა ერთობლივი და შეთანხმებული მუშაობა შესაძლოა უფრო მეტად ეფექტიანი იყოს. როდესაც ერთი ვიზიტი იგეგმება რაიმე ობიექტზე, მაგალითად, საწარმოში, შეიძლება მისი განხილვა სხვადასხვა საგნის პერსპექტივიდან. ამ დროს მასწავლებლებმა შეიძლება მოსწავლეებთან ერთად განახორციელონ ერთობლივი დიდი კვლევითი პროექტი, შეისწავლონ საწარმოს ისტორია, განვითარება, გეოგრაფია, საიდან მარაგდება იგი რესურსებით, სად გააქვს პროდუქცია, როგორი ტექნოლოგიები გამოიყენება დარა პროცესები მიმდინარეობს აქ.

ამგვარი ინტეგრირების ღირსება ის არის, რომ ობიექტის შესწავლა ხდება მრავალმხრივი პერსპექტივით და შექმნილი ცოდნა უფრო კომპლექსურია. იმავდროულად, თანხებიც იზოგება, რადგან თითოეული საგნის ფარგლებში არ იგეგმება ცალ-ცალკე გასვლა. გარდა ამისა, ასეთი გასვლები ხელს უწყობს მასწავლებლებს შორის მჭიდრო თანამშრომლობას და, რაც არანაკლებ მნიშვნელოვანია, პასუხისმგებლობის გადანაწილებას.

სკოლის გარეთ სწავლებას შესაძლოა გარკვეული პრობლემები ახლდეს თან, ამიტომ აუცილებელია სასწავლო-შემეცნებითი ვიზიტის დეტალური დაგეგმვა, რათა გაუგებრობები თავიდან ავიცილოთ. მასწავლებელმა უნდა გაითვალისწინოს და დაგეგმოს: სასწავლო-შემეცნებითი ვიზიტის მიზანი, სასწავლო-შემეცნებითი ვიზიტის ზუსტი დრო, მოსწავლეების რაოდენობა.

მოსწავლეები შეიძლება აქტიურად ჩაებან ვიზიტის დაგეგმვაში, როგორც ადგილის, ისე სატრანსპორტო საშუალების, გასვლისა და ჩამოსვლის დროის, საკვების შერჩევასაც; მათ შეიძლება დაევალოთ ამინდის გრძელვადიანი პროგნოზის გაცნობა ჯერ სავარაუდოდ, შემდეგ კი ზუსტი თარიღის დასაგეგმავად. ექსკურსიის მიმართულების დადგენის და შესაძლო ხარჯების დათვლის გარდა მნიშვნელოვანია დროის დაგეგმვა. მოსწავლეებმა უნდა ჩამოაყალიბონ ექსკურსიის განრიგი. მანძილის და ავტობუსის საშუალო სიჩქარის გამოყენებით ისინი გამოთვლიან დროს, რომელსაც ისინი გზაში გაატარებენ. თუ გასვლის დროსა და დაბრუნების სასურველ დროებს განუსაზღვრავს, მასწავლებელს აქვს საშუალება მოსწავლეები ავარჯიშოს დროითი გეგმის შედგენაზე. უკან დასაბრუნებლად საჭირო დროის გათვლისას მოსწავლეებმა უნდა გაითვალისწინონ მოგზაურობის დროების ხვადასხვა პუნქტებს შორის.

დაგეგმვის პროცესში მოსწავლეთა ჩართულობა ზრდის მათ მოტივაციასა და თვითრწმენას. სასწავლო-შემეცნებითი ვიზიტის დროს ჯგუფში მოსწავლეთა რაოდენობა კლასის იდიდეზეა დამოკიდებული. სასურველია, 5-6 ბავშვს ერთი უფროსი ახლდეს (პედაგოგი, სკოლის ადმინისტრაციის თანამშრომელი ან მშობელი). მასწავლებელმა უნდა გაითვალისწინოს ისიც, რომ მუზეუმში არსებობს გარკვეული შეზღუდვები - შესაძლოა, ყველა მოსწავლე ერთად არ შეუშვან. ამან შეფერხებები რომ არ გამოიწვიოს, საჭიროა ინფორმაციის წინასწარ მოძიება.

მასწავლებელმა წინასწარ უნდა მიაწოდოს მოსწავლეებს ინფორმაცია სასწავლო-შემეცნებითი ვიზიტის გეგმის შესახებ - რა უნდა ნახონ, რას უნდა მიაქციონ განსაკუთრებული ყურადღება და ა.შ. ვიზიტის დროს მან უნდა წააქეზოს მოსწავლეები კითხვების დასასმელად. შესაძლოა, საჭირო იყოს ჩანიშვნების გაკეთებაც.

თუ ექსკურსია სასწავლო მიზანს ემსახურება, მაშინ: სასწავლო ექსკურსიამდე მასწავლებელი აცნობს მოსწავლეებს მის მიმართულებას, მიზანს, აგრეთვე იმას, რა სასწავლო თემატიკას ეხმიანება ღონისძიება.

მასწავლებელმა წინასწარ უნდა განსაზღვროს ვიზიტის დროს ჩასატარებელი აქტივობები. თუ ის ჩანახატების, ჩანაწერების გაკეთებას ითვალისწინებს, წინასწარ გააფრთხილეთ მოსწავლეები, რა ნივთები წამოიღონ თან. შესაძლოა, ეს იყოს დაკვირვების ანკეტაც, რომელიც წინასწარ დგება.

მოსწავლეებმა უნდა იცოდნენ, რომ საჭიროა, არაფორმალურ გარემოში ყური დაუგდონ და მისდონ მასწავლებლის ინსტრუქციებს, გამოიჩინონ პასუხისმგებლობა და დაიცვან უსაფრთხოების ზომები (განსაკუთრებით მაშინ, თუ ვიზიტის დროს კონტაქტი ექნებათ ცხოველებთან).

სასწავლო ექსკურსიის დროს მასწავლებელი უნდა ეცადოს, აქტივობები მრავალფეროვანი და სახალისო იყოს, რათა ადვილადმეძლოს კლასის მართვა.

უმჯობესია, აქტივობებს ჯგუფური ხასიათი ჰქონდეს, თუმცა შეჯიბრების ელემენტიც იყოს გათვალისწინებული, მაგალითად, მან, ვინც მეტად გამოიჩინს თავს, ჯილდო მიიღოს. დრომ,

რომელსაც მოსწავლეები გზაში ატარებენ, ფუჭად არ უნდა ჩაიაროს. ურიგო არ იქნება, თუ მოკლე დავალებებს მათ ამ დროსაც მივცემთ. მაგალითად, დროის აღრიცხვას, მიდამოზე დაკვირვებას (ბუნება, დასახლების ტიპი, მანქანების ინტენსივობა გზაზე...). შეიძლება, ეს დრო გამოვიყენოთ ჩასატარებელი აქტივობების თაობაზე ინსტრუქციების მისაცემად, კლასის ჯგუფებად დასაყოფად. მოსწავლეები აკვირდებიან და შეისწავლიან გარემოს. მათ თან უნდა ჰქონდეთ რვეულები/ბლოკნოტები/ფურცლები, სადაც საკუთარ დაკვირვებებს აღწერენ. დაკვირვების შემდეგ მასწავლებელი მოსწავლეებს შეკრებს და გამართავს მსჯელობას მათ მიერ გამოვლენილი საკითხების შესახებ, რის შემდეგაც მოსწავლეები ჩანიშნულ თეზისებს ახალ ინფორმაციას დაამატებენ.

სასწავლო ექსკურსიის შემდეგ

ვიზიტის შემდეგ მოსწავლეებს ევალუბათ პროექტის დასრულება, რაც საუკეთესო საშუალებაა დამოუკიდებელი კვლევისთვის. პროექტს მოსწავლეები გარკვეული ხნის (მაგალითად, ერთი კვირის) განმავლობაში ამუშავებენ და შემდეგ აუდიტორიას წარუდგენენ.

ექსკურსიის დაგეგმვის აუცილებელი პროცედურები

სკოლას დაევალა გადაწყვანი კომპანიისგან/ფიზიკური პირისგან მოითხოვოს მძღოლის კვალიფიკაციისა და ავტომანქანის ტექნიკური გამართულობის დამადასტურებელი დოკუმენტები.

სკოლის დირექცია დაგეგმილი ექსკურსიის თარიღის, ლოკაციის, აქტივობების, მონაწილე არასრულწლოვანი და სრულწლოვანი პირების შესახებ სრულად უნდა იყოს ინფორმირებული.

9.18.4. ექსკურსიის ორგანიზატორისა და ხელმძღვანელის მოვალეობები

1. ექსკურსიის ორგანიზატორი/ხელმძღვანელი პასუხისმგებელია მგზავრობის პროცესში და ექსკურსიის ლოკაციაზე მოსწავლეთა უსაფრთხოებაზე, რისთვისაც იგი გამოითხოვს და სკოლის დირექტორს/დირექტორის მოვალეობის შემსრულებელს მიმართავს ექსკურსიამდე არანაკლებ 5 დღით ადრე და დანართების სახით წარუდგენს: ტრანსპორტის გამართულობის დამადასტურებელ დოკუმენტს, მძღოლის პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტისა და შესაბამისი კატეგორიის ავტომანქანის მართვის უფლების დამადასტურებელი მოწმობის ასლს, ინფორმაციას ექსკურსიის მიზნების, დაგეგმილი აქტივობების, მონაწილე პირების (მათ შორის, მცირეწლოვნების), პასუხისმგებელი პირების, ექსკურსიის თარიღისა და ლოკაციის შესახებ.
2. სკოლის დირექტორი/დირექტორის მოვალეობის შემსრულებელი განიხილავს წარდგენილ ინფორმაციას/დოკუმენტებს და იღებს გადაწყვეტილებას ექსკურსიის განხორციელების შესახებ გონივრულ ვადაში.
3. ექსკურსიის ორგანიზატორი ვალდებულია მოსწავლეს, მის წარმომადგენელს და ექსკურსიაში მონაწილე სხვა პირებს მიაწოდოს სრულყოფილი ინფორმაცია ექსკურსიის თარიღის, ლოკაციის, დაგეგმილ ღონისძიებათა მიზნების, აქტივობების და მონაწილე და პასუხისმგებელი პირების შესახებ.
4. ექსკურსიის ორგანიზატორს უნდა ჰქონდეს მოსწავლის მშობლის წერილობითი თანხმობა ექსკურსიაში მოსწავლის მონაწილეობის შესახებ, თუ მოსწავლის წარმომადგენელი არ ახლავს მას ექსკურსიაზე.
5. ექსკურსიაში მონაწილე სრულწლოვან პირთა შორის უნდა იყოს სულ მცირე ერთი ქმედუნარიანი პირი, რომელსაც აქვს პირველადი სამედიცინო დახმარების აღმოჩენის უნარ-ჩვევები.

- ექსკურსიის ხელმძღვანელს სრულყოფილად უნდა ჰქონდეს მონაწილე მოსწავლეებისა და მშობლების მონაცემები, მათ შორის, ინფორმაცია მონაწილე მოსწავლის სპეციალური საჭიროებების შესახებ.

9.18.5. ტრანსპორტირების წესი

- მოსწავლეების, მშობლებისა და მასწავლებლების ექსკურსიაზე ტრანსპორტირება უნდა განხორციელდეს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების დაცვით, ფიზიკური ან იურიდიული პირის მიერ იმ სატრანსპორტო საშუალებით, რომელსაც გავლილი აქვს ტექდათვალიერება კანონმდებლობით დადგენილი წესით.
- სატრანსპორტო საშუალებას უნდა მართავდეს შესაბამისი გამოცდილებისა და სათანადო კატეგორიის მართვის მოწმობის მქონე მძღოლი.
- სატრანსპორტო საშუალებაში უნდა იყოს განთავსებული პირველადი სამედიცინო დახმარების ჩანთა.
- მოსწავლეთა ტრანსპორტირებისას მათი კვების მიზნით საკვები პროდუქტების ტრანსპორტირება უნდა ხორციელდებოდეს სანიტარული პირობების დაცვით.
- შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე არასრულწლოვანთათვის ტრანსპორტირება უზრუნველყოფილი უნდა იყოს მათი საჭიროების გათვალისწინებით.

პასუხისმგებლობა

ამ წესით გათვალისწინებული მოთხოვნების დარღვევა გამოიწვევს პასუხისმგებლობას საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

9.19. სადამრიგებლო საათის პროგრამის განხორციელება

სადამრიგებლო საათის მიზანია, მოსწავლის კრიტიკული, ანალიტიკური და შემოქმედებითი აზროვნების განვითარება.

სადამრიგებლო საათის ფარგლებში დამრიგებელმა ასაკის შესაბამისად უნდა იმუშაოს შემდეგ მიმართულებებზე

სადამრიგებლო საათი ხელს უწყობს მოსწავლეების სოციალურ-პიროვნულ განვითარებას, აყალიბებს ნდობისა და პატივისცემის ატმოსფეროს, რაც წარმოადგენს მოსწავლეებსა და მასწავლებელ-დამრიგებელს შორის პოზიტიური ურთიერთობების საფუძველს.

სადამრიგებლო სასაუბრო თემები მოქცეულია შემდეგ ექვს მიმართულებაში:

- პიროვნული და მორალური განვითარება;
- გარემოსდაცვითი კულტურის განვითარება;
- ცხოვრების ჯანსაღი წესის პოპულარიზაცია;
- უსაფრთხოება და ძალადობისგან თავისუფალი სკოლის პოპულარიზაცია;
- მოქალაქეობრივ-პატრიოტული ცნობიერების ამაღლება;
- თვალსაწიერის გაფართოება - ხელოვნების, ლიტერატურის, ტექნოლოგიური და სამეცნიერო მიღწევების მნიშვნელობა;

7. სადამრიგებლო საუბრები შესაძლოა შედგეს როგორც კლასში/სკოლაში, ისე სკოლის გარეთაც, მაგ., ექსკურსიაზე ან მუზეუმის დათვალიერებისას.

9.20. სადამრიგებლო საათის სპეციფიკა დაწყებით კლასებში

პირველკლასელებთან შეხვედრა (35-40 წუთი) მრავალფეროვანი დავალებებით, სადისკუსიო თემებით და თამაშებით უნდა იყოს დაგეგმილი. მათი ჩატარება რეკომენდებულია კვირის ბოლოს, რათა მოხდეს განვლილი სასწავლო კვირის შეფასება და შეჯამება. მხოლოდ ერთი სახის აქტივობისაგან შემდგარი შეხვედრა სასურველია, 10-15 წუთი გაგრძელდეს (მაგალითად, საუბარი მოსწავლეებთან ან მხოლოდ დიდაქტიკური ზღაპრის მოსმენა და გარჩევა. პირველ კლასელებს ყურადღების აქტიურად მართვა სწორედ 10-15 წუთის განმავლობაში შეუძლიათ). ზემოთ ჩამოთვლილი მიმართულებების ფარგლებში დაწყებით კლასებში (I-IV კლასები) არანაკლებ კვირაში ერთხელ დამრიგებელმა უნდა ჩაატაროს კითხვის საათი, რომელიც ორიენტირებული იქნება წიგნიერების კომპეტენციის გაძლიერებაზე შემდეგი მეთოდებით:

1. კითხვის ტექნიკის გაძლიერებით;
2. წაკითხულის განხილვა-გააზრებით;
3. ანალიზის უნარის განვითარებით;
4. მსჯელობის უნარის განვითარებით;
5. პრეზენტაციის უნარის განვითარებით;
6. შემოქმედებითი უნარების განვითარებით.

9.21. მისაღწევი შედეგები

წინამდებარე სადამრიგებლო პროგრამა ხორციელდება 2022 - 2023 სასწავლო წლის განმავლობაში. სემესტრების და სასწავლო წლის დასრულების შედეგების შესაბამისად, მიღწეული უნდა იქნეს სკოლის მაღალი აკადემიური მოსწრება და სანიმუშო სასწავლო დისციპლინა.

6 დასკვნითი დებულება

1. სადამრიგებლო პროგრამა ამოქმედდეს მისი დამტკიცების დღიდან.
2. საკითხები, რომელიც არ არის განსაზღვრული ამ სადამრიგებლო პროგრამით, კანონით, სკოლის შინაგანაწესით და ეროვნული სასწავლო გეგმის მე-19 მუხლით რეგულირდება.

10. შიდასასკოლო მონიტორინგის პრინციპები

შიდასასკოლო მონიტორინგის პრინციპები

სკოლაში ადმინისტრაციის კონტროლის პროცესი მიმდინარეობს სამი მიმართულებით:

1. მონიტორინგი - წარმოადგენს მონაცემთა შეგროვების პროცესს, სიტუაციის მუდმივ მეთვალყურეობას, ანალიზს და შემოწმებას.
2. შეფასება – მონიტორინგის შედეგებზე დაყრდნობით სასწავლო პროცესის ანალიზი.

3. შემოწმება – მასწავლებელთა და მოსწავლეთა მიღწევების განხილვა.

სასწავლო წლის განმავლობაში აკონტროლებს სასწავლო პროცესში პედაგოგთა მუშაობას, მონიტორინგის შემდეგი მიმართულებებით:

- ა) მართვა-შედეგები-სასწავლო მეთოდები;
- ბ) პროფესიული პასუხისმგებლობა;

მასწავლებლების მუშაობის შემოწმება მოხდება შემდეგი მეთოდებით:

- ა) გაკვეთილის დაგეგმვის შემოწმება;
- ბ) თემატური გეგმების შემოწმება;
- გ) გაკვეთილზე დასწრება;
- დ) სემესტრული და წლიური ანგარიშები, საგნის დინამიკის მონაცემებით;
- ე) ჟურნალის წარმოება.

პედაგოგის პორტფოლიო უნდა შეიცავდეს შემდეგი სახის დოკუმენტაციას:

- ა) საგნობრივი პროგრამა;
- ბ) შეფასების კრიტერიუმები კომპონენტების მიხედვით;
- გ) წლიური ანგარიში;
- დ) დაგეგმილი გაკვეთილები
- ე) წერიტი სამუშაოების ანალიზი და სავარაუდო გრაფიკი;
- ვ) ჩატარებული ღია გაკვეთილის (ღონისძიებების) მასალები (ფოტო, ვიდეო, პროექტები, სცენარები და სხვა).
- ზ) მოსწავლეთა საინტერესო ნამუშევრები.

კათედრის ხელმძღვანელებს უნდა ჰქონდეთ შემდეგი სახის დოკუმენტაცია:

- ა) წლიური სამუშაო გეგმა;
- ბ) ჩატარებული სხდომის ოქმები;
- გ) სემესტრული და წლიური ანგარიშები;
- დ) ოლიმპიადების, კონფერენციების, პროექტთა ჩატარების გეგმა და ანგარიში;
- ე) ჩატარებული ღონისძიებების მასალები

საადმინისტრაციო პროცესის მონიტორინგი ხორციელდება შემდეგი სახის დოკუმენტაციის ანალიზით:

- ა) სადამრიგებლო პროგრამა;
- ბ) კლასის დამრიგებელთა სემესტრული და წლიური ანგარიში;
- გ) მოსწავლეთა დასწრების და დისციპლინის მდგომარეობა.
- დ) მოსწავლეთა იერსახისა და სასწავლო ნივთების ტარების შემოწმების მონაცემები
- ე) სხვადასხვა სახის ადმინისტრაციით ღონისძიებების აღწერა
- ვ) სადამრიგებლო პორტფოლიოს წარმოება

სკოლაში მასწავლებლის მუშაობა ერდნობა შემდეგ სტანდარტებს:

I. მართვა

- ✓ მასწავლებელი გეგმავს გაკვეთილებს გრძელვადიანი და მოკლევადიანი მიზნებისა და ამოცანების შესაბამისად.

- ✓ მასწავლებელი ეფექტურად ანაწილებს საგაკვეთილო დროს.
- ✓ მასწავლებელი გასაგებად უხსნის მოსწავლეებს მოლოდინებს მათი საქციელის შესახებ (ანუ მოუწოდებს მათ კარგი ყოფაქცევისაკენ და ამასთანავე აკონტროლებს არადადამაკმაყოფილებელ ყოფაქცევას).
- ✓ მასწავლებელი ამყარებს კონსტრუქციულ ურთიერთობებს მოსწავლეებთან და მათ უქმნის სასიამოვნო და უსაფრთხო სასწავლო გარემოს.

II. სასწავლო მეთოდები

- ✓ მასწავლებელი მოსწავლეებს აძლევს სრულყოფილ ინფორმაციას სასწავლო მიზნების შესახებ.
- ✓ მასწავლებელი თანმიმდევრულად და ჰარმონიულად აწოდებს ახალ სასწავლო საკითხებს მოსწავლეებს.
- ✓ მასწავლებელი სასწავლო პროცესში იყენებს მოსწავლეების გამოცდილების შესაბამის საგნობრივ საკითხებს.
- ✓ მოსწავლეების მაქსიმალური ჩართულობის მიზნით მასწავლებელი სასწავლო პროცესში იყენებს კითხვა-პასუხის, ანალიზისა და სხვადასხვა მეთოდებს.
- ✓ მასწავლებელი ცდილობს სასწავლო მიზნების მიღწევას სხვადასხვა მეთოდების გამოყენების საშუალებით.
- ✓ მასწავლებლის მიერ დასახული მიმართულებები შეესაბამება სასწავლო მიზნებსა და ამოცანებს.
- ✓ სასწავლო პროცესში მასწავლებელი წარმოაჩენს სათანადო პროფესიულ უნარ-ჩვევებს.
- ✓ მასწავლებელი მუდმივად უწევს მონიტორინგს და შეფასებას მოსწავლეების მიერ სასწავლო მიზნების მიღწევის ხარისხს.
- ✓ მასწავლებელს მოსწავლეთა მიღწევების მონიტორინგისა და შეფასების საფუძველზე ცვლილებები შეაქვს სწავლების მეთოდებში.
- ✓ მასწავლებელი თითოეული მოსწავლისაგან მოითხოვს ახლად შეძენილი უნარ-ჩვევების გაღრმავებასა და პრაქტიკაში გამოყენებას მასწავლებლის უშუალო ზედამხედველობის ქვეშ.
- ✓ მასწავლებელი თითოეული მოსწავლისაგან მოითხოვს ახლად შეძენილი უნარ-ჩვევების გაღრმავებასა და პრაქტიკაში გამოყენებას მასწავლებლის უშუალო ზედამხედველობის გარეშე.
- ✓ მასწავლებელი სათანადოდ აჯამებს შესწავლილ მასალას მთლიან სასწავლო პროგრამასთან მიმართებაში.

III. შედეგები

- ✓ მასწავლებელი ყოველდღიურად შეიმუშავებს საგაკვეთილო გეგმებს რათა უზრუნველყოფილ იქნეს სასწავლო მიზნების მიღწევა.
- ✓ მასწავლებელს რეგულარულად აკეთებს მოსწავლეთა მიღწევებისა და შედეგების შესახებ ჩანაწერებს.
- ✓ მასწავლებელი იყენებს შეფასების სისტემას, რომელიც ეფუძნება სამართლიანობისა და ობიექტურობის პრინციპებს და წინასწარ შემუშავებულ კრიტერიუმებს.
- ✓ მოსწავლეების მიღწევები ფაქტობრივად სხვადასხვა სასწავლო პროექტების, ყოველდღიური დავალებების, ყოფა-ქცევისა და ტესტების შედეგების საფუძველზე

IV. პროფესიული პასუხისმგებლობა

- ✓ მასწავლებელი აკონტროლებს საკუთარ თავს.
- ✓ მასწავლებელი ემორჩილება სკოლის მარეგულირებელ წესებსა და პოლიტიკას.
- ✓ მასწავლებელი პატივს სცემს სკოლის ხელმძღვანელობას.
- ✓ მასწავლებელი კონსტრუქციულად თანამშრომლობს სკოლის თანამშრომლებთან.

- ✓ მასწავლებელი კონსრუქციულად თანამშრომლობს მშობლებთან.
- ✓ მასწავლებელთან ინტენსიური ურთიერთობებისათვის, გარდა ტრადიციული მეთოდებისა(როგორცაა მშობელთა კრებები და მოსწავლეთა შეფასების დღიურები) იყენებს სხვადასხვა საშუალებებს.
- ✓ მასწავლებელი აქტიურად არის ჩართული სკოლის პოლიტიკისა და პროცედურების შემუშავების პროცესში, რაც გავლენას იქონიებს მასწავლებელთა საქმიანობაზე, სასწავლო გეგმებისა და მასალების, სასწავლო მეთოდებისა და სკოლისა და საზოგადოების ჩათვლით.
- ✓ იცავს ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებულ ქცევის სტანდარტებს.
- ✓ ისწრაფვის პროფესიული ზრდისა და განვითარებისაკენ.
- ✓ მასწავლებელი აქტიურად არის ჩართული კლასგარეშე ღონისძიებაში.
- ✓ მასწავლებელი საკუთარ პროფესიულ მოვალეობებს პასუხისმგებლობით და პუნქტუალურად ასრულებს.
- ✓ მასწავლებელი ენთუზიაზმით და მონდომებით ასრულებს პროფესიულ მოვალეობებს.
- ✓ მასწავლებელი მხოლოდ საპატიო მიზეზების შემთხვევებში აცდენს გაკვეთილებს.
- ✓ მასწავლებლის მონაცემები და ანგარიშები სიზუსტითა და პასუხისმგებლობით არის შესრულებული.
- ✓ მასწავლებელი პასუხისმგებლობით ეკიდება სკოლის შენობას, ქონებასა და აღჭურვილობას.
- ✓ მასწავლებელი დახმარებას უწევს მოსწავლეებს კლასგარეშე ცხოვრებასა და ღონისძიებებში.
- ✓ მასწავლებელი იცავს გაკვეთილების განრიგს.

11. გარდამავალი დებულებანი:

წინამდებარე სასკოლო-სასწავლო გეგმა შემუშავებულია სკოლის პედაგოგიური კოლექტივის, საგნობრივი კათედრებისა და დირექციის ჩართულობით და დამტკიცებულია დირექტორის მიერ.

სასკოლო-სასწავლო გეგმაში ცვლილებების შეტანა ხორციელდება შესწავლილი საჭიროებებიდან გამომდინარე დირექტორის ბრძანების საფუძველზე. აქედან გამომდინარე სასკოლო-სასწავლო გეგმა მორგებულია სკოლის სპეციფიკაზე და გათვალისწინებულია მშობელთა, თემის, მოსწავლეებისა და პედაგოგების ინტერესები.

სასკოლო-სასწავლო გეგმაში გათვალისწინებულია გასული წლების გამოცდილება, დაფუძნებულია გასული წლის შედეგების ანალიზზე, გათვალისწინებულია წინა წლის შედეგები, საგნობრივი კათედრების ოქმების საფუძველზე.